

NAFARROAKO PARLAMENTUKO

ALDIZKARI OFIZIALA

V. legegintzaldia

Iruña, 2002ko maiatzaren 2a

43 ZK.

A U R K I B I D E A

G SAILA:

Txostenak, deialdiak, eta Parlamentuko informazioa:

—1999ko Nafarroako toki sektore publikoari buruzko fiskalizazio-txostena, Kontuen Ganbarak egina ([2. or.](#)).

G Saila:
TXOSTENAK, DEIALDIAK ETA PARLAMENTUKO INFORMAZIOA

1999ko Nafarroako toki sektore publikoari buruzko fiskalizazio-txostena, Kontuen Ganbarak egina

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2002ko urtarrilaren 28an eginiko bilkuran, erabaki zuen Kontuen Ganbarak eginiko 1999ko Nafarroako toki sektore publikoari buruzko fiskalizazio-txostena argitara dadila agintzea.

Iruñean, 2002ko urtarrilaren 30ean

Lehendakaria: José Luis Castejón Garrués

1999ko Nafarroako toki sektore publikoari buruzko fiskalizazio-txostena, Kontuen Ganbarak egina

AURKIBIDEA

- I. Helburuak (3. or.).
- II. Norainokoa eta mugak (3. or.).
 - II.1. Norainokoa (3. or.).
 - II.2. Mugak (6. or.).

Lehen zatia: Ondorioak

- III. Ondorioak (7. or.).
 - III.1. Nafarroako toki sektore publikoaren egitura (7. or.).
 - III.2. Nafarroako toki entitateei aplikatzekoa den arau-multzoa (8. or.).
 - III.3. 500etik 1.000 biztanlera bitarteko toki entitateen ekonomia eta finantza kudeaketaren zenbait alderdiri buruzko txostena. (9. or.).
 - III.4. Nafarroako toki sektore publikoaren finantza-egoera 1999an. (10. or.).
 - III.5. Eginiko fiskalizazio txostenetako iritzia- laburpena (16. or.).
 - III.6. Kontratazioa (17. or.).

Bigarren zatia: Lan berariazkoak

- IV. Nafarroako toki sektore publikoaren 1999ko egitura eta analisi orokorra (17. or.).
 - IV.1. Erakunde autonomoak (17. or.).
 - IV.2. Merkataritzako sozietateak (18. or.).
 - IV.3. Mankomunitateak. (18. or.).
- V. Aplikatzekoa den arau-multzoa (18. or.).
 - V.1. Berrikuntzak (18. or.).
 - V.2. Arau-haustekak eta eskasiak (19. or.).
- VI. 500etik 1.000 biztanlera bitarteko udalen kudeaketaren zenbait alderdiri buruzko txostena. (20. or.).
 - VI.1. Datu ekonomiko orokorrak eta iruzkinak (20. or.).
 - VI.2. Toki entitateen arazo orokor komunak (21. or.).
- VII. 1999ko finantzen egoera-orrien analisisia (25. or.).
 - VII.1. 1999ko aurrekontu-betetzea: udalak eta kontzejuak (25. or.).
 - VII.2. 1998ko aurrekontu-betetzea: mankomunitateak eta udalerrri-batasunak (28. or.).
 - VII.3. Toki Sektore Publikoaren zorpetzea 1999-XII-31n. (29. or.).

Hirugarren zatia: **fiskalizazio jarduketak** **laburbiltzeko oroit-idazkia**

- VIII. Fiskalizazio txostenak (32. or.).
 - VIII.1. 5.000 biztanle baino gutxiagoko entitateak (32. or.).
 - VIII.2. 5.000 biztanle baino gehiagoko entitateak (33. or.).

Eranskinak:

1. Udal eta kontzejuetako 1999ko aurrekontuaren likidazioa, populazio-tarteka (35. or.).
2. 500etik 1.000 biztanlera bitarteko toki entitateen zerrenda. (38. or.).
3. Toki Administrazioiko Departamentuari 1999ko urteko kontuak aurkeztu ez dizkieten toki-entitateen zerrenda (38.or.).
4. Txostenean erabilitako adierazleen definizioa (40. or.).

I. HELBURUAK

Nafarroako Toki Administrazioari buruzko uztailaren 2ko 6/1990 Foru Legeari eta Kontuen Ganbarari buruzko abenduaren 20ko 19/1984 Foru Legeari jarraituz, Nafarroako toki sektore publikoaren 1999ko ekitaldiari buruzko txostena egin da.

Txosten hau eginez, Kontuen Ganbarak honako helburu hauek lortu nahi ditu:

a) Nafarroako Parlamentuari, Administrazio Publikoari eta iritzi publikoari ikuspegi bat eskaintzea Nafarroako toki-entitateen egoera ekonomikoari eta antolaketari buruz eta horien jarduerak legezketasun printzipioarekiko agertzen duen egokitzapenari buruz, helburu horrekin Kontuen Ganbarak programaturiko lanen arabera.

b) Nafarroako Toki Administrazioari buruzko Foru Legeko (aurrerantzean, NTAFL) 350.2 artikulua betetzea. Artikulu horrek ezartzen du Kontuen Ganbarak toki esparruaren arloan eginiko jarduerak laburbiltzeko oroit-idazki bat urtero Parlamentura eta Nafarroako Gobernura bidali beharra.

c) Nafarroako toki entitateetan Kontuen Ganbararen presentzia eta jarduketa bermatzea, duen jarduketa-programari jarraituz.

d) Kasua denean, Nafarroako Parlamentuari eta Administrazio Publikoari proposatzea toki entitateen kudeaketa hobetzeko neurri orokor batzuk.

Kontuen Ganbara honek berriro ere azpimarratu nahi du txosten hau aurkeztu nahi izanen zuela aztergai duen aurrekontu-ekitalditik hurbilagoko garai batean; alabaina, toki entitateek ekitaldi bakoitzeko kontu orokorrak onetsi eta Gobernuari igortzeko Toki ogasunei buruzko Foru Legeak ezarritako epeak eta informazio horren tratamenduaren konplexutasuna direla-eta, nabarmen atzeratzen da sektoreko aurrekontu-datuaren eskuartzea, eta horrek eragin zuzena du txostena ematen den egunaren gain.

II. NORAINOKOA ETA MUGAK**II.1. NORAINOKOA**

Txostena, aurkezteko moduari dagokionez, hiru zatitan egituratuta dago, lanaren norainokoa- ren adierazgarri. Horrela, ba, funtsean, honela dago definituta:

Lehen zatia: eginiko lanetatik eta jarduketan laburpenetik lorturiko ondorio eta eginiko gomen- dio garrantzitsuenak biltzen ditu.

Bigarren zatia: urteko txosten honetarako berariaz eginiko honako lan zehatz hauek ditu eduki nagusi:

- Toki sektore publikoaren egitura 1999an.
- Toki entitateei buruzko arau-multzoa.
- 500etik 1.000 biztanlera bitarteko Nafarroako toki entitateen ekonomia eta finantza kudeaketa- ren zenbait alderdiri buruzko txostena.
- Toki entitateen finantza-egoera 1999ko eki- taldian.

Hirugarren zatia, edo Kontuen Ganbarak –nagusiki 2000ko bere jarduketa-programari jarraikiz– Toki Sektore Publikoaren esparruan egi- niko jarduketak laburbiltzeko oroit-idazkia:

- Fiskalizazio-txostenak
- Kontratazio-espeditanteetan legea betetzen ote den aztertzeko berrikuspena, Kontuen Ganba- ran kontratuei buruz jaso diren laburpen-fitxen analisisan oinarriturikoa.

Bestalde, txostenak honako eranskin hauek dauka:

- Udal eta kontzejuetako 1999ko aurrekontu- likidazioa, populazio-tarteka (5.000 biztanle- tik beherakoak; 5.001etik 50.000 biztanlera artekoak eta 50.001etik gorakoak).
- 500etik 1.000 biztanlera bitarteko entitateen zerrenda.
- Toki Administrazioiko Departamentuari urteko kontuak aurkeztu ez dizkieten toki entitateen zerrenda.
- Txostenean erabilitako adierazleen defini- zioa.

Jarraian, aurrean aipatu ditugun alderdietako batzuk garatu eta zehaztuko ditugu.

II.1.1. 500etik 1.000 biztanlera bitarteko toki entitateen kudeaketaren zenbait alderdiri buruzko txostena.

Lan honen funtsa izan da 500etik 1.000 biztanlera bitarteko toki entitateetan (35 udal eta 4 kontzeju) «in situ» aztertzea kudeaketaren aldedi nagusiak, arlo hauek zehazki :

- alderdi orokorrak
- kontabilitatea eta aurrekontuak
- langileak.
- tributu dirusarreraren kudeaketa.
- diruzaintza.
- erakunde autonomoak.
- kontratazioa.
- hirigintza.
- ekonomia eta finantza adierazleak.
- Arduradunen iritziak haien kudeaketareb arazo nagusiei buruz.

II.1.2. Nafarroako toki entitateen finantza-egoera 1999-XII-31n

Nafarroako Gobernuaren Toki Administrazioiko Departamentuak emandako datuetan oinarrituz –zeinak 1999ko aurrekontu-betetzeari eta toki entitateek 1999ko abenduaren 31n duten zor biziari baitagozkio–, arlo honetako lanak honako hauek izan ditu aztergai:

- Nafarroako udal eta kontzejuen 1999ko aurrekontu-betetzearen analisia.
- Udalen mankomunitate eta batasunen 1999ko aurrekontu-betetzearen analisia.
- Toki sektore publikoaren aurrekontu-betetze funtzionalaren analisia.
- Toki entitateek 1999ko abenduaren 31n duten zor biziaren analisia.

II.1.3. Fiskalizazio txostenak

Kontuen Ganbararen 2000ko ekitaldirako urteko jarduketa-programari jarraituz, 22 entitate fiskalizatu dira (21 kasutan, 1999ko aurrekontu ekitaldiko likidazioak eta kasu batean 1998ko ekitaldiko likidazioa). Honako hauek dira fiskalizaturiko entitateak (zenbatekoak, milioitan, eta 5.000 biztanle-tik gorako eta beherako herriak bereiziz multzo banatan):

	NPAOren zenbakia	Ekitaldia	Biztanleria 99-1-1eko errolda	Aitorturiko eskubideak	Aitorturiko betebeharrak
Udalak < 5.000 biztanle					
Beriain	86/00	1999	2.503	385	254
Esa	71/01	1999	239	66	51
Noain (Elortzibar)	47/01	1999	3.869	466	400
Aezkoa Ibarreko Batzarre Nagusia eta udalak					
Abaurregaina	41/01	1999	171	36	23
Abaurrepea	41/01	1999	47	7	7
Aria	41/01	1999	68	6	4
Aribe	41/01	1999	63	39	6
Garaioa	41/01	1999	134	85	51
Garralda	41/01	1999	213	94	70
Orbaitzeta	41/01	1999	240	31	28
Orbara	41/01	1999	59	26	5
Hiriberri	41/01	1999	154	12	14
Guztira < 5.000 biztanle			7.760	1.253	913
Udalak > 5.000 biztanle					
Tafalla	82/00	1999	10.214	1.602	1.157
Lizarra	82/00	1999	12.607	1.259	1.332

	NPAoren zenbakia	Ekitaldia	Biztanleria 99-1-1eko errolda	Aitorturiko eskubideak	Aitorturiko betebeharrak
Barañáin	114/00	1999	20.541	1.390	1.245
Berriozar	7/01	1999	5.445	773	784
Tutera	22/01	1999	27.602	3.320	3.198
Iruña	33/01	1999	180.483	19.723	20.484
San Adrián	76/00	1998	5.392	862	768
Atarrabia	82/01	1999	9.142	958	893
Burlata	3/01	1999	16.647	1.426	1.470
Guztira > 5.000 biztanle			288.073	31.313	31.331
Ohiko batasunak					
Aezkoako Batzarre Nagusia	41/01	1999		239	107
Biztanleria, guztira eta fiskalizaturiko aurrekontuko zenbatekoa			295.833	32.805	32.351

Aurreko entitate fiskalizatuen biztanleriak 295.833 biztanle egiten ditu (99-01-01ean), hau da, Foru Komunitateko guztizkoaren ehuneko 55 (538.009 biztanle, 1999ko urtarrilaren 1eko zentsuaren arabera). Udal, kontzeju, erakunde autonomo eta batasunei fiskalizaturiko gastuen aurrekontu betetzea toki sektore publikoaren 1998rako aurrekontu-betetze osoaren ehuneko 45,8 ingurukoa da –udal eta kontzejun kasuan populazioaren ehuneko 97 egiten duten entitateei buruzko datuetatik ateratako zenbatekoa–.

Halaber, azpimarratzekoa da ekitaldi honetan, bigarren aldiz jarraian, Nafarroan 10.000 biztanletik gorakoak diren udal guztiak fiskalizatu direla, Kontuen Ganbararen aurreikuspenei jarraituz, eta horrela jokatu delako datozen ekitaldietan ere.

5.000tik 10.000 biztanlera bitarteko udalei dagokienez, berriz, aurten hiru fiskalizatu dira.

Gainera, aurreko toki entitate fiskalizatuen menpeko erakunde autonomoak edo patronatuak ikuskatu dira (zenbatekoak, milioitan):

Ikuskaturiko erakunde autonomo edo patronatuen zerrenda
1999ko kontuen likidazioa

Erakunde autonomoa/ Patronatua	Toki entitatea	Diru-sarreraren aurrekontu-betetzea	Gastuen aurrekontu-betetzea
Musika	Barañáin	113	105
“Lagunak” Kirolak	Barañáin	162	165
Musika	Berriozar		Udalaren kontuen barnean
Kirola eta Kultura	Berriozar		Udalaren kontuen barnean
Musika	Burlata	78	78
Kultura eta Festak	Burlata	54	58
Kirola	Burlata	161	158
“Almudi” Kultur Zentroa	Lizarra		Udalaren kontuen barnean
Gizarte Ongizatea	Lizarra		Udalaren kontuen barnean
Kirolak	Lizarra		Udalaren kontuen barnean
Musika	Lizarra	37	29

Erakunde autonomoa/ Patronatua	Toki entitatea	Diru-sarrereren aurrekontu-betetzea	Gastuen aurrekontu-betetzea
“J. Gayarre” Musika Eskola	Noain	39	37
Kultura	Noain	34	40
Kirolak	Noain	19	20
Udal Eskolak	Iruña	597	569
Hirigintzako Kudeatzailletza	Iruña	1.109	806
San Adrián Irratia	San Adrián	Jarduerarik ez 1998an	
Musika	San Adrián	Udalaren kontuen barnean 98	
Eskualdeko Kirol Elkarteak	Tafalla	6	8
Musika Eskola	Tafalla	29	49
Zaharretxea	Tafalla	Berrikusi gabeko kontuak	
Kultura	Tafalla	6	39
Kirolak	Tafalla	32	59
“Castell Ruiz” Kultur Zentroa	Tutera	157	157
Uren Batzordea	Tutera	374	339
Kirola	Atarrabia	83	89
Ikuskatutako aurrekontua, guztira		3.090	2.805

Hau da, 24 erakunde autonomo fiskalizatu dira, 2000ko urtarrilaren 1ean zeuden 74etatik ehuneko 32.

Kontuak bereizirik dituzten erakunde autonomo fiskalizatuen gastuen aurrekontu-betetzeak 2.805 milioi pezeta egiten du.

Aurreko txostenez gain, honako hauek ere egin dira:

- Aezkoa Ibarreko toki zerbitzu publikoak emateko gastuen arrazoizkotasun ekonomikoari buruzko txostena (2001eko 41. NPAO).
- Iruñerriko arrazoizkotasun ekonomikoari buruzko txostena (2001eko 83. NPAO).

II.1.4. Kontratuen laburpen-fitxak, toki entitateek bidalitakoak

Nafarroako Toki Administrazioari buruzko uztailaren 2ko 6/1990 Foru Legeko 232. artikulua eta Foru Komunitateko Administrazioaren kontratuei buruzko azaroaren 14ko 13/1986 Foru Legeko 133.2 artikulua xedaturikoa betetzeko, Nafarroako toki entitateek 1999an zehar kontratazio-espedituei buruzko 12 komunikazio bidali zizkioten, guztira, Kontuen Ganbarari;

horien zenbatekoa bidalketa horretarako ezarritako legeko mugen barnean zegoen ⁽¹⁾.

II.2. MUGAK

Txosten hau egitean eragina izan duten mugak honako hauek dira:

- Nafarroako toki sektore publikoaren ikuspegi orokorra eskaintzeko helburuarentzat muga da Kontuen Ganbarak ahalmen materialik ez izatea toki sektore publiko hori osatzen duten entitate guztiak fiskalizatzeko.
- Indarreko araudiak ez du xedatzen ondare-kontabilitatea egitea nahitaezkoa denik. Beraz, egoera-balantzerik ez egoteak eta inbentarioak ez gaurkotzeak zaildu egiten dute toki entitateek 1999ko abenduaren 31n duten egoerari buruz iritzia emateko eginkizuna.
- 500etik 1.000 biztanlera bitarteko udalen kudeaketaren zenbait alderdiri buruzko txostena ez da osotua, informazioa falta delako Lekunberri eta Murillo el Frutoko udalei buruz eta Arre, Zizur Txikia eta Olazko kontzejuei buruz.

(1) 100 milioi pezeta, lehiaketa edo enkante bidez esleituriko zerbitzu publikoen kudeaketa-kontratu eta obra-kontratuen kasuan; 50 milioi, negozio bidez esleituak badira, eta 25 milioi, aurrekoak ez diren beste administrazio-kontratuak badira.

Nafarroako toki sektore publikoaren 1999ko ekitaldiko aurrekontu-betetzeari eta egoera ekonomikoari buruz eskueran dagoen informazioa ez da osoa; funtsean, honako arrazoi hauengatik:

a) Udalerrietako 1999ko aurrekontu-betetzeari buruzko informazioa udalerrien ehuneko 91ri buruzkoa da –biztanleriaren ikuspegitik, Nafarroako guztiaren ehuneko 96,5 hartzen du. 3. eranskinean sartu da Toki Administrazioiko Departamentuari aurrekontu-betetzea aurkeztu ez dioten udalerrien zerrenda.

b) Mankomunitate eta batasunetako 1999ko aurrekontu-betetzeari buruzko informazioa entitateen ehuneko 48ri buruzkoa da. Departamentuari informaziorik ez bidaltzearen ondorioz, nabarmen distortsionatzen dira 1999ko datu orokorrak eta horiek aurreko ekitaldietakoekin konparatzea. 3. eranskinean zehazturik daude euren kontuak aurkeztu ez dituztenak.

c) Toki entitateen menpeko erakunde autonomoen eta patronatuen aurrekontu-betetzeari buruz eskueran dagoen informazioa oso aldakorra da urte batetik bestera. Informazio hori gehitu egiten zaio haren ardura duen udalarenari eta, beraz, ratioak eta ehunekoak zenbateteko.

d) Zor biziari buruzko datuak biztanleriaren ehuneko 97,8ri dagozkio.

e) Toki enpresa publikoei buruzko informaziorik ez dago eskueran, eta ez dago araurik horien

eta horien gaineko erantzukizuna duen toki entitatearen artean finantza-informazioaren bateratzea egiteko.

Eskerrak eman nahi dizkiegu Nafarroako toki entitateetako, Nafarroako Gobernuko Toki Administrazioiko Departamentuko eta Nafarroako Udal eta Kontzejuen Federazioko langileei, lan hau egiteko eskaini diguten laguntzarengatik.

LEHEN ZATIA ONDORIOAK

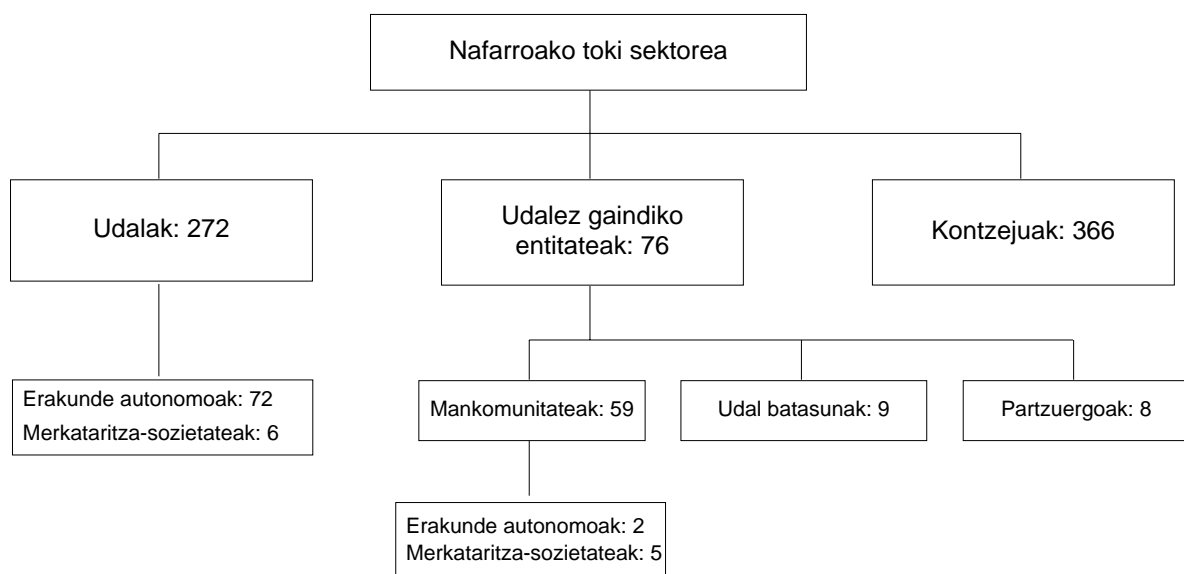
III. ONDORIOAK

Atal honetan bildu ditugu bai txosten orokor honetarako programaturiko lanetatik bai ekitaldiko oroit-idazkitik edo jarduera-laburpenetik lorturiko ondorio orokorrak. Helburu dugu Nafarroako toki sektore publikoaren 1999ko egoeraren ikuspegi orokor bat eskaintzea.

Ondorio eta gomendio hauek garaturik eta zehazturik daude txosten honetako kasuan kasuko ataletan.

III.1. NAFARROAKO TOKI SEKTORE PUBLIKOAREN EGITURA (txosteneko IV. atala)

1999ko abenduaren 31n, honelaxe osaturik dago Nafarroako toki sektore publikoa:

Hau da: toki esparruko entitateen kopurua 799 da guztira; horietatik, zentzu hertsiko toki enteak 706 dira; gainerakoa zerbitzu publikoak emateko entitate instrumentalek –erakunde autonomoek eta merkataritza-enpresek– eta partzuergoek osatzen dute.

1998ko datuekiko, toki sektore publikoa osatzen duten entitateen kopurua handitu egin da: hamalau erakunde autonomo, merkataritza-sozietate bat eta 3 mankomunitate gehiago.

Kontuen Ganbara honen iritziz –behin eta berriro adierazi izan duen bezala–, kontua edo arazoa ez da, berez, entitate-kopurua, baizik eta botere publikoek nahi duten Nafarroako Toki Administrazioaren eredu taxutzea ahalbidetuko duen udal-mapa oraindik ere definitu edo zehaztu gabe egotea. Eredu horrek bateragarri egin beharko ditu herritarren gaur egungo eskaerak eta kudeaketa publiko arrazionala.

Gure gomendioa da lehentasunez eta presaz aplika daitezela Nafarroako Toki Administrazioaren gaur egungo egoera arrazionalizatzeko beharrezkoak diren neurri exekutibo eta legegintzakoak. Ildo horretatik, toki esparruko itun bat onestea eta Toki Administrazioari Departamentuaren jarduna bitarteko egokiak izan daitezke Nafarroako administrazio publikoetako maila ezberdinen arteko eskumen-banaketa argitzeko, toki entitateei behar adinako finantza-ahalmena emateko eta beharizan horiei erantzunen dien mapa taxutzeko.

Neurri horiek hartzeak Nafarroako gizarte osoaren eta bertako botere publikoen -bai toki- bai foru esparrukoenen– partaidetza beharrezko du; horregatik, aipaturiko mapa horren definizioan adostasun handia lortzen saiatu behar da, herritarren borondatea eta euren interes zilegiak babes-tuz.

III.2. NAFARROAKO TOKI ENTITATEEI APLIKATZEKO DEN ARAU-MULTZOA (V. atala)

Arau-multzoari dagozkion gertakari garrantzitsuen artean, azpimarratu behar da 1999an aurrekontu- eta kontabilitate-esparruari buruzko arau-multzo berriak eta horren instrukzioek hartzen dutela indarra, horrela Toki Ogasunei buruzko Foru Legean aurreikusitako toki entitateetako kontabilitate-eredua osatuz. Hark indar hartzeko nahitaezko unea 2000. urtea da, nahiz eta 1999an borondatez aplikatzekoa den.

Hala eta guztiz ere, oraindik ere hainbat arau-hauste aurkitu ditugu zenbait arau emateko ezarritako epeei dagokienez, eta zenbait eskasia, Nafarroako

roako toki entitateei buruzko arau-multzoan. Horien artean, honako hauek ditugu aipagarri:

Toki Administrazioari buruzko Foru Legea (TAFL)

- Nafarroako udal-maparen arrazionalizazioa lortzeko aurreikusitako neurriak hartzea, hala nola udalerriek bat egitea, batasunak –nahitaezkoak eta/edo borondatezkoak–, administrazio barrutiak...

- Idazkaritzako eta kontu-hartzaitzako postuak berregituratzea, eta ondoren kasuan kasuko hautaketa-lehiaketetarako dei egitea.

- Herri Ondarearen Erregistroa eta Herri Ondarearen Arbitraje Batzordeak eratzea.

Toki Ogasunei buruzko Foru Legea (TOFL)

- Nafarroako Gobernuaren eta toki enteen lan-kidetza ekonomikoari buruzko proiektua, toki finantzaketa publikoaren eredu berriari egokitua.

Administrazio Publikoen kontratuei buruzko Foru Legea (APKFL)

- APKFLaren hamargarren xedapen gehigarrian xedatutakoa betetzea, Toki Administrazioari buruzko Foru Legea Nafarroako toki entitateek kontratazioaren arloan dituzten berezitasunetara egokitzeko.

Gure gomendioa da botere publikoek osa ditzatela toki entitateei buruzko arau-multzoaren xedapenak, toki entitate horiek eskura izan ditzaten indarreko legediak ezartzen dituen lanabesak eta bitartekoak, eta, horrela, euren baliabideak eraginkortasun handiagoz kudeatzeko aukera izan dezaten. Gai horretan, udal maparen taxuketa Nafarroako toki entitateen taxuketa anitzarekin –tamaina, bitartekoak eta giza baliabideak– bateragarri egiten jakin behar da, arauetako eskakizunak egokitzeko.

Bestalde, toki sektorea osatzen duten gainerako entitateei buruzko finantza-informazioa edukitzea komeni da, batez ere merkataritza-sozietatei buruzkoa; hori dela-eta, Toki Ogasunei buruzko Foru Legeari jarraituz:

Toki enteen eta euren merkataritza-sozietate publikoen finantza-informazioaren aurkezteari eta bateratzeari dagozkion eta egoki diren legegintza-neurriak hartu behar dira, sozietate horiek eginiko jarduerari eta, ondorioz, toki sektore publiko guztiari buruzko ikuspegi osoa emateko.

III.3. 500ETIK 1.000 BIZTANLERA BITARTEKO TOKI ENTITATEEN EKONOMIA ETA FINANTZA KUDEAKETAREN ZENBAIT ALDERDIRI BURUZKO TXOSTENA.

Mugei buruzko II.2 epigrafean esan dugu, dagoeneko, 500etik 1.000 biztanlera bitarteko udal eta kontzejuetan egindako ikuskapen lanetan ez dela daturik ageri Lekunberri eta Murillo el Frutoko udalei buruz, ez eta Arre, Zizur Txikia eta Olazko kontzejuei buruz ere. Hortaz, datuak 33 udal eta kontzeju baten ingurukoak dira.

Egindako ikuskapenaren emaitzak ikusirik, 500etik 1.000 biztanlera bitarteko toki entitateen ekonomia, finantza eta kudeaketaren alderdi hauek nabarmendu ditugu:

- Aitorturiko eskubideek 3.790 milioi egiten dute, eta betetze maila ehuneko 78koa da; aitorturiko obligazioek, berriz, 3.301 milioi egiten dute eta horien betetze maila ehuneko 67koa da.

- Aurrezpen garbiak 644 milioi egiten ditu: dirusarreraren ehuneko 52 transferentzietatik heldu da eta tributu bidezko dirusarrerak dirusarreraren ehuneko 26 egiten dute.

- Langileria gastuek aurrekontuaren ehuneko 18 hartzen dute eta kapitulurik garrantzitsuena inbertsioena da, aitorturiko obligazioen ehuneko 46rekin.

Ondorio gisa esan behar da oro har, kontuan harturik 500etik 100° biztanlera bitarteko udal eta kontzejuek baliabide eskasak dituztela, ekonomia eta finantza kudeaketa egokia dela, salbu eta gai hauetan:

- Atzerapenak gertatzen dira aurrekontuak onestean eta aldaketak gauzatzean. Horrek eragozten du aurrekontua kudeaketa tresna gisa erabiltzea. Azpimarratu behar da aldaketak ekitaldiaren amaieran egiteak dakarren ondorioa, alegia, gastuak egitea aurrekontuko mugak aintzat hartu gabe.

- Kasu batzuetan, kutzako printzipioari jarraiki kontabilizatzen da, ordainarazpenarenaren arabera egin beharrean.

- Lan kontratudunak kontratatzean legea ez da betetzen zenbait alditan (batzutan ez dago kontraturik edo hautapen prozedurak ez dira egokiak). Oro har, espediente pertsonalen mantentze lana ez da behar bezala egiten.

- Administrazio kontratazioan ere ez da beti betetzen legeak dioena (prozedura egokiari –maiz erabiltzen da zuzeneko adjudikazioa eta publikiziterik gabeko prozedura negoziatua–, exekuzio

epeei, prezioaren aldaketei eta abarri dagokienez).

Aurrekontuaren likidazioak islatzen duen ekonomia eta finantza egoera (kontuan harturik beste finantza egoerarik ez dela aztertu eta lanaren norainokoa ez dela auditoria batena izan, eta beraz ezinezkoa dela iritzirik ematea egoera horiei buruz), positiboa da, bi kasutan bakarrik izan ezik, diruzaintzako tentsioak baitaude.

Lanaren emaitzetan eta lana egin bitartean eskuratu ditugun ezagupenetan oinarriturik gomendio hauek proposatzen ditugu:

- *Aseguru polizak artxibatzeako sistema hobetzea, ordenaturik artxibatuz, kontratatu ez diren konpainiei eskatutako eskaintzak orraztuz, aseguru konpainia bakoitzak poliza bakoitzari igorritako gaurkotzeak erantsiz eta balio ez duten agiria baztertuz. Gomendioa da udal bakoitzean indarra duten polizen zerrendak, urte amaieran gaurkotuak, sortzea.*

- *Udal funtsen sailkapenerako sistema homologatu bat ezartzea, agiri funtsei egitura logikoa emateko eta artxiboan aurkitzen laguntzeko. Toki Administrazioko Departamentuak koaderno bat argitaratu du, Nafarroako udal eta kontzejuen artxiboetarako sailkapen taula bat erakusten duena, eta hori izan daiteke entitate mota horretarako gida.*

- *Aurrekontuak, aurrekontuen aldaketak eta aurrekontuaren likidazioak horretarako lege ezarritako epeetan onestea (eta aldaketen kasuan, gasturako baimena eman eta obligazioa aitortu baino lehen), aurrekontua kudeaketarako baliabide erabilgarria izan dadin.*

- *Ordainarazpenaren printzipioari jarraiki kontabilizatzea, zuhurtziaren printzipioaz baliatzea baztertu gabe, bereziki dirusarrerak kontabilizatzean, 1999tik aurrera nahitaezkoa bada ere, arau berriak direla medio.*

- *Lan kontratudunak aplikatzeko den legeriari jarraikiz kontratatzea, bai hautapen prozeduran bai kontratazioan bertan.*

- *Langileen espedienteen egoera hobetzea, gaurkoturik edukiz, garrantzizko dokumentazio erantsiz eta sobran dagoena kenduz.*

- *Idazkari kontuhartzaileei lan administratiboetan laguntzeko sistema ezarri edo hobetzea, Foru Komunitatearen ekimenen bitartez edo udal batzuk batera aritzea sustatuz.*

- *Aspalditik kobratzeko dauden saldoak garbitzea. Diruzaintzako gerakinaren kobratzen zailak diren saldoak kalkulatzeko, udalak ezarritako arra-*

zoizko irizpideen arabera edo 270/98 Foru Dekretuaren 97. artikuluan ezarritako irizpideen arabera.

- *Kontratazioa legezko arauetara jarraikiz egitea (Kontratuei buruzko Foru Legea), adjudikazio prozedura, exekuzio epeak, prezioa eta abar, betez. Kontratazio espedienteen edukia hobetzea, adjudikaziorako irizpideak, kontratazio mahaiaren kideak, beste lizitatzaile batzuetarako idazkiak eta abar erantsirik.*

- *Udal txikietako idazkari kontu-hartzaileei, administrari laguntzaileei eta kudeatzaileei ekonomia eta kontabilitatearen arloan prestakuntza emateko 1999an ezarri zen plana aurrera eramatea.*

- *Zenbait zerbitzu edo jarduera beste entitate batzuekin batera betetzea, 2001ean egin zen*

bezala, kontzejuen kontabilitatea udalen bitartez eramateko.

III.4. NAFARROAKO TOKI SEKTORE PUBLIKOAREN FINANTZA-EGOERA 1999AN (VII. ATALA).

Aztertutako informazioaren mugak kontuan izanik –II.2. atala–, honako alderdi hauek azpimarratuko ditugu:

III.4.1. Nafarroako toki sektore publikoa

Nafarroako toki sektore publikoak 1999an izan duen gastu bateratu gabea –ondoko taulan ikus daiteke–75.928 milioi pezetakoa da guztira –456,3 milioi euro–; hau da, Foru Komunitateak ekitaldi horretan, oinarritzko preziotan izan duen Balio Erantsi Gordinaren ehuneko 5,2. Sektoreak izan dituen diru-sarrerara bateratu gabeak 79.536 milioi pezetakoak dira –478 milioi euro–.

Nafarroako Toki Sektore Publikoa, 1999

	Euroak, milakotan	PTA, milakotan	Ehunekoak
ORGANIKOA: NORK GASTATZEN DUEN			
Udalak	405.201	67.419.860	88,8
Kontzejak	14.072	2.341.457	3,1
Mankomunitateak	37.068	6.167.613	8,1
GUZTIRA	456.342	75.928.931	100
EKONOMIKOA: A) NOLA GASTATZEN DEN			
I. Langileen gastuak	128.580	21.393.971	28,2
II. Ondasun arruntak eta zerbitzuak	102.694	17.086.822	22,5
III. Finantza-gastuak	5.201	865.416	1,1
IV. Transferentzia arruntak	29.561	4.918.593	6,5
VI. Inbertsio errealak	156.887	26.103.895	34,4
VII. Kapital transferentziak	11.888	1.978.056	2,6
VIII. Finantza-aktiboak	3.750	623.954	0,8
IX. Finantza-pasiboak	17.779	2.958.222	3,9
EKONOMIKOA: B) ZERTAN GASTATZEN DEN			
I. Funtzionamendu gastuak	260.835	43.399.386	57,2
II. Inbertsioak	156.887	26.103.895	34,7
III. Eragiketa finantzarioak (kap. 3+8+9)	26.730	4.447.592	5,9
EKONOMIKOA: C) GASTUAK NOLA FINANTZIATZEN DIREN			
I. Zerga bidezko dirusarrerak (kap. 1+2+3)	165.547	27.544.786	34,6
II. Transferentziak eta bestelako kapital dirusar. (kap. 4+7)	255.661	42.538.344	53,5
III. Ondare dirusarrerak (kap. 5+6)	38.006	6.323.741	8,0
IV. Eragiketa finantzarioak (kap. 8+9)	18.806	3.129.216	4,0
GUZTIRA	478.021	79.536.089	100

(518.701 biztanleri buruzko datuen gainean eginda, hain zuzen Nafarroako biztanleriaren ehuneko 96,5, 1999ko urtarrilaren 1ean, zentsu ofizialaren arabera: 538.009 biztanle).

Gastuaren erantzukizuna duenaren ikuspegitik –hau da, nork gastatzen duen–, ehuneko 88,8 udalek exekututzen dute, eta ehuneko 8,1 mankomunitateek; kontzejuek ozta-ozta egiten dute guztizkoaren ehuneko 3,1.

Gastuaren izaeraren ikuspegitik –hau da, zertan gastatzen den–, ikusi ahal izan dugu ehuneko 57,2 –43.399 milioi– funtzionamendu-gastuetarako erabiltzen dela –bereziki, langile eta erosketetarako–, ehuneko 34,4, inbertsio-eragiketarako –26.103 milioi inguru–, eta ehuneko 5,9, finantza-eragiketarako –4.447 milioi–. Nabarmendu beharra dago funtzionamendu gastuetarako ehuneko ia 4 puntu jaitsi dela (ehuneko 60,9 1998an eta ehuneko 57,2 1999an).

Aurreko gastu horiek finantzatu dira, ia osoki, kapital-transferentzietatik eta bestelako kapitaleko diru-sarreretatik lorturiko baliabideen bitartez –42.538 milioi– (ehuneko 53,5) eta sorburu berekietatik lorturikoen bitartez –hau da, tributuen eta ondarearen bidezko diru-sarrerekin: 33.868 milioi–. Kanpotik lorturiko finantzaketa-baliabideak

3.127 milioikoak izan dira. 1998ko ekitaldiaren aldean, transferentzietatik eta bestelako kapital dirusarreretatik heldu diren baliabideen bidezko finantzazioa handitu da, 1998an ehuneko 48,3 izatetik 1999an ehuneko 53,7 izatera.

Nafarroako toki sektore publikoak 1999rako izan dituen diru-sarrerak gastuak baino 3.607 milioi gehiagokoak dira. Zenbateko horretan ez dira kontuan hartu finantzaketa atxikia duten gastuetan izandako desbiderapenen ondoriozko doiketa balizkoak. Aurrekontuko “superabit” hori aurreko ekitaldikoa baino txikiagoa da (7.527 milioi pezeta).

1998ko ekitaldian bezalaxe, ondoko taulan funtzioaren ikuspegitik sailkatuta aurkeztu da Nafarroako toki sektore publikoko aurrekontu-informazio bateratu gabea. Horrela, beste urrats bat eman du informazio horren kalitatearen hobekuntzak, eta, azken batean, horrek kontu publikoen gardentasun eta argitasun handiagoa erakarriko du.

Gastuen betetze-maila funtzionala.
Comparación 1998-1999 ordenado por peso de la función (pezetak, milakotan)

Talde funtzionala	1998ko aurrekontua		1999/1998ko aurrekontua		Aldaketa, 98/99	
	%	Betetakoa, guztira	%	Betetakoa, guztira	PTA. milakotan	%
Etxebizitza eta Hirigintza	23,8	16.105.288	25,2	19.117.182	3.011.894	19
Kultura eta Kirola	15,3	10.356.734	14,1	10.729.522	372.787	4
Segurtasun eta Babes soziala	13,7	9.284.113	12,3	9.375.098	90.986	1
Komunitatearen ongizatea	6,7	4.529.004	10,9	8.241.744	3.712.740	82
Entitatearen Administrazio Orokorra	11,6	7.820.635	9,9	7.544.812	-275.823	-4
Hezkuntza	5,8	3.895.781	5,6	4.260.145	364.365	9
Finantza eta Administrazio Karga	6,0	4.036.256	5,0	3.820.881	-215.374	-5
Segurtasun eta Babes Zibila	4,9	3.316.304	4,9	3.728.458	412.154	12
Gizarte Sustapena	1,8	1.200.680	2,0	1.488.923	288.244	24
Toki Entitateko administrazio-erakunde autonomo.	1,5	1.032.802	1,5	1.144.701	111.898	11
Araubide Ekonomikoa	1,4	944.782	1,5	1.140.418	195.637	21
Ekonomia Jarduerak	1,9	1.300.156	1,1	819.391	-480.765	-37
Osasuna	1,2	816.638	1,0	780.264	-36.374	-4
Gobernu Organoak	0,6	439.313	0,8	631.877	192.564	44
Ondasun eta Aprobetxamendu komunalak	0,0	0	0,8	574.881	574.881	
Nekazaritza eta Abeltzaintzako oinarritzako azpiegit.	0,8	528.167	0,8	572.165	43.998	8
Bestelako zerbitzu sozial eta komunitatekoak	0,2	154.916	0,7	540.100	385.184	249
Industriaren sektoreko oinarritzako azpiegitura	0,2	113.500	0,7	523.981	410.482	362
Industria	0,5	327.668	0,3	231.925	-95.743	-29
Oinarritzako Azpiegiturak eta Garraioak	1,8	1.194.379	0,2	178.761	-1.015.619	-85
Besteko toki ente batzuetarako transferentziak	0,0	19.425	0,2	146.398	126.973	654
Turismoa	0,1	51.538	0,2	138.207	86.670	168
Sektorearteko ekintzak	0,0	5.181	0,1	60.241	55.061	1063
Merkataritza-araubidea	0,1	35.756	0,0	36.892	1.136	3

Komunikazioak	0,0	3.581	0,0	29.217	25.635	716
Energia	0,0	16.535	0,0	21.830	5.295	32
Nekazaritza, Abeltzaintza eta Arrantza	0,2	151.903	0,0	21.251	-130.652	-86
Oinarrizko informazioa eta estatistikoa	0,0	18.136	0,0	19.322	1.185	7
Merkataritza eta bestelako zerbitzuak	0,0	100	0,0	7.980	7.880	7880
Zerbitzuen sektoreko oinarrizko azpiegitura	0,0	3.825	0,0	1.799	-2.026	-53
Toki entitateko administrazio orokorrari	0,0	0	0,0	563	563	
Guztira	100	67.703.095	100	75.928.931	8.225.836	12,1

1998ko datuak: Nafarroako udaletako biztanleriaren ehuneko 97,8.

1999ko datuak: Nafarroako udaletako biztanleriaren ehuneko 96,4.

Taula horretatik, funtzio garrantzitsuenen artean honako hauek azpimarratzekoak dira:

1999ko funtzio nagusiak

	Ehunekoa	Zenbatekoa (pezetak, milakotan)
43 Etxebizitza eta Hirigintza	25,2	19.117.182
45 Kultura eta Kirola	14,1	10.729.522
31 Segurtasun eta Babes soziala	12,3	9.375.098
44 Komunitatearen ongizatea	10,9	8.241.744
12 Entitatearen Administrazio Orokorra	9,9	7.544.812
42 Hezkuntza	5,6	4.260.145
01 Finantza administrazio eta karga	5,0	3.820.881
Gainerako funtzioak	16,9	12.839.546

III.4.2. Udalerrriak eta kontzejuak

1999ko ekitaldian, udal eta kontzejuen aurrekontuaren likidazioak honakoa

Dirusarreraren betetze maila (pezetak, milakotan)

Kapitulua	Aitorturiko eskubideak	Egitura ehunekoa	Kobratua	Kobrantzen ehunekoa	Kobratzeke
Zuzeneko zergak	13.636.743	19	11.896.190	87	1.740.553
Zeharkako zergak	3.782.425	5	3.279.901	87	502.524
Tasak eta bestelako dirusarrerak	8.161.929	11	7.342.432	90	819.497
Transferentzia arruntak	25.128.193	34	24.036.375	96	1.091.818
Ondare dirusarrerak	3.938.851	5	3.254.849	83	684.002
Inbertsio errealen besterentzea	2.135.625	3	1.808.050	85	327.575
Kapital transf. eta best. kapital dirusar.	13.658.812	19	9.764.046	71	3.894.765
Finantza-aktiboaren aldaketa	394.353	1	334.601	85	59.752
Finantza-pasiboaren aldaketa	2.316.876	3	2.181.281	94	135.595
Dirusarrerak, guztira	73.153.807	100	63.897.725	87,3	9.256.081

Gastuen betetze maila (pezetak, milakotan)

Kapitulua	Aitorturiko betebeharrak	Egitura ehunekoak	Ordaindua	Ordainketen ehunekoak	Ordaintzeke
Langileen ordainsariak	20.604.987	30	20.409.508	99	195.479
Zerb. eta ondasun arruntak erostea	15.830.444	23	13.600.485	86	2.229.959
Interesak	839.543	1	779.735	93	59.808
Transferentzia arruntak	4.220.206	6	3.613.128	86	607.078
Inbertsio errealak	24.002.979	34	19.561.071	81	4.441.908
Kapital transferentziak	1.081.250	2	707.205	65	374.046
Finantza-aktiboen aldaketa	305.505	0	301.505	99	4.000
Finantza-pasiboen aldaketa	2.876.403	4	2.802.385	97	74.018
Gastuak, guztira	69.761.317	100	61.775.022	88,6	7.986.296

Hauexek dira datu azpimagarrienak

- Aitorturiko eskubideak 73.153 milioi pezeta-koak dira; aitorturiko obligazioak, ordea, 69.761 milioikoak. Beraz, ekitaldiko aurrekontu-saldo orokorra, finantzaketa atxikia daukaten gastuekin doitu gabea, 3.392 milioikoa da. Superabit hori 1998an lorturikoa (7.402 milioi) baino ehuneko 55 txikiagoa da; funtsean, gastuak diru-sarrerak baino proportzio handiagoan gehitu direlako –ehuneko 11,6 eta ehuneko 4,6–.

- Biztanle bakoitzeko gastu arruntak 79.998 pezetakoak dira; hau da, aurreko ekitaldian baino ehuneko 4 gehiagokoak (76.927 pezeta). Inbertsio-indizeak gorakada handia izan du, ia bost puntukoa eta ehuneko 36koa izatera iritsi da, 1999ko ehuneko 31,4ren aldean; hau da, gastaturiko 100 pezeta bakoitzeko, 36 pezeta inbertsioetarako erabili dira.

Langileria-gastuek gastuen ehuneko 29,5 hartzen dute, baina jaitsi egin dira aurreko ekitaldian alderaturik (ehuneko 32,2)

1999an, udalerriek aitorturiko dirusarreretako 100 pezeta bakoitzeko, honela banatzen zen jatorria:

Dirusarreraren jatorria	1998	1999
Transferentziak (dirulaguntzak)	43	48
Tributu bidezkoak (kapitulua 1, 2 eta 3)	34	35
Ondare bidezkoak (kapitulua 5 y 6)	12	8
Finantzarioak (kapitulua 9)	6	4
Hirigintza eta kontribuzio bereziak	5	5

Nabarmendu daiteke transferentzia-dirulaguntzen menpekotasuna handitu dela (hirigintzako dirusarrerak kenduta). Aitzitik, ondareko gastuak eta mailegu berriak kontratatzetik heldu diren dirusarrerak jaitsi egin dira.

- Aurreko urteetako joera etenik, biztanle bakoitzeko finantza-karga pittin bat handitu da, ehuneko 6, 1998koarekin konparatuz (6.747 pezeta biztanleko), eta biztanle bakoitzeko 7164 pezeta ingurukoa da, aurreko urteetan itunduriko maileguak itzultzeko aldiari sartzen direlako, itunduriko mailegu berrien kopurua jaitsi bada ere.

- Finantza egoera orokorra hobea dela erakusteko, zorpetze-maila ehuneko 6,8koa da, 1998ko bertsua, (ehuneko 6,9); zorpetze-muga (ehuneko 25,9), hobea da 1998koaren (23,1) aldean eta beraz, zorpetze-ahalmena edo aurrezpen garbia ehuneko 18,8koa da; hau da, 1998koa baino 2,8 puntu handiagoa.

- Biztanle bakoitzeko tributu bidezko dirusarrerak edo zerga presioa 49.318 pezetakoak dira, (1998koak baino 3.075 pezeta handiagoak).

III.4.3. Mankomunitateak eta udalerrien batasunak

1999ko ekitaldian, mankomunitateen eta udalerrien batasunen aurrekontu-likidazioa hauxe da:

Dirusarrerren betetze maila (pezetak, milakotan)

Kapitulua	Aitorturiko eskubideak	Egitura ehunekoa	Kobratua	Kobrانتzen ehunekoa	Kobra-tzeke
Zuzeneko zergak	0	0	0	-	0
Zeharkako zergak	0	0	0	-	0
Tasak eta bestelako dirusarrerak	1.963.690	31	1.691.450	86	272.239
Transferentzia arruntak	1.372.248	22	1.246.359	91	125.889
Ondare dirusarrerak	179.471	3	123.847	69	55.623
Inbertsio errealen besterentzea	69.795	1	69.795	100	0
Kapital transferentziak	2.379.092	37	2.294.902	96	84.190
Finantza-aktiboen aldaketa	305.991	5	300.251	98	5.741
Finantza-pasiboen aldaketa	111.996	2	97.680	87	14.316
Dirusarrerak, guztira	6.382.283	100	5.824.285	91	557.998

Gastuen betetze maila (pezetak, milakotan)

Kapitulua	Aitorturiko betebeharrak	Egitura ehunekoa	Ordaindua	Ordainketen ehunekoa	Ordain-tzeke
Langileen ordainsariak	788.985	13	771.722	98	17.263
Zerb. eta ondasun arruntak erostea	1.256.378	20	1.075.247	86	181.131
Interesak	25.873	0	25.873	100	0
Transferentzia arruntak	698.387	11	511.813	73	186.575
Inbertsio errealak	2.100.916	34	1.651.312	79	449.603
Kapital transferentziak	896.806	15	874.546	98	22.261
Finantza-aktiboen aldaketa	318.449	5	318.449	100	0
Finantza-pasiboen aldaketa	81.819	1	79.935	98	1.884
Gastuak, guztira	6.167.614	100	5.308.898	86	858.716

Datu aipagarrienak hauexek dira:

- Informazio basea 35 entitateri buruzkoa da. Aitorturiko eskubideak 6.382 milioioak dira, eta obligazioak, aldiz, 6.167 milioioak; horrela, bada, 215 milioiko aurrekontu-saldo positiboa dago, kontuan izan gabe finantzaketa atxikia daukaten gastuen ondorioz magnitude horretan egin beharreko doiketak. 35 entitate horiek, handienak izanik ere, dauden ehuneko 50 inguru dira.

- Gastuen esparruan, azpimarratzekoak dira transferentzien ondoriozkoak –ehuneko 26– eta inbertsioenak –ehuneko 34–. Halaber, deigarri gertatzen da langileen kapituluaren garrantzi nahiko apala: gastuaren guztizkoaren ehuneko 13,

kudeaketa kudeaketa sozietateek eraman ohi dutelako.

- Diru-sarrerei dagokienez, kontzepturik nagusiak hauexek dira: tasak eta bestelako dirusarrerak –ehuneko 31– eta transferentziak –guztizkoaren ehuneko 59–.

- Biztanle bakoitzeko tributu bidezko diru-sarrerek 2.759 pezeta egiten dute.

- Zorpetze-maila ehuneko 3,1ekoa da –1998an, ehuneko 3,8koa– eta muga, berriz, ehuneko 22,7koa –1998an, ehuneko 20,7koa–. Beraz, ehuneko 18,9ko zorpetze-ahalmena daukate –1998an, ehuneko 16,9koa–.

III.4.4. Zor bizia 1999ko abenduaren 31n

Toki entitateen zor bizia 25.535 milioi pezetakoa da 1999ko abenduaren 31n ⁽²⁾; horrek esan nahi du per capita zorra 46.038 pezetakoa dela udalerrietan, eta 35.959 pezetakoa kontzejuetan.

Banaketa ondorengo hau da (pezetak, milioitan):

1999ko zorra	Biztanleak	Biztanleen % 99-1-1ko eroldaren arabera	Nafarroako Gobernuaren zorra	Finantza- entitateen zorra	Zorra, guztira	Per capita zorra (pezetatan)
Udalak	523.281	97	4.600	19.490	24.090	46.038
Kontzejuak	19.101	40	132	554	686	35.959
Mankomunitateak	-		1	758	759	-
Guztira	-		4.733	20.802	25.535	-

Informazio horretatik abiatuz, eta aurreko ekitaldikoarekin homogeneizatuz (zorraren bilakaerari buruzko datu alderagarriak lortzeko datuak bi urteetan aurkeztu dituzten udalei dagokienez), ondorio hauetara iritsi gara:

- Zorraren guztizkoa ehuneko 8 jaitsi da, 1998. urtearekin alderatuta. Udalen zorrak ehuneko 6 jaitsi da eta kontzejuena ehuneko 8 inguru.

- Mailegu-hartzaileari dagokionez, zorraren guztizkoaren ehuneko 18,5 Nafarroako Gobernuaren aldekoa da; ehuneko hori 1998koa (ehuneko 21) baino txikixeagoa da.

- Udal eta kontzejuen zorraren banaketa geografikoaren ikuspegitik, hauexek azpimarratuko ditugu:

a) Zorraren ehuneko 66 Iruñerrian –ehuneko 44– eta Hego Erriberan –ehuneko 22– bildurik dago. Bi eskualde horiek azterketan sarturiko biztanle guztien ehuneko 69 hartzen dute.

b) 1998koarekiko, Kantauriaurreko ibarrek –ehuneko 24–, ekialdeko erdialdeak –ehuneko 23– eta Pirinioko ibarrek –ehuneko 20– izan dute gorakadarik handiena. Beste muturrean, ordea, Goi Erriberan –ehuneko 16– eta Kantauriko ibarrek –ehuneko 14– izan dute beherakadarik handiena.

c) Pirinio aurreko ibarrek eta Hego Erriberak dute biztanle bakoitzeko zorrarik handiena, 70.000 pezetatik gorakoa. Pirinioko ibarretan eta

Estellerrian, berriz, ez dituzte 33.000 pezeta gainditzen biztanle bakoitzeko.

- Udal eta kontzejuetako zorra biztanleria-tartetan banatzeari dagokionez, hauxe adieraziko dugu:

a) Tarte guztietan jaitsi da zorra. 5.000tik beherako entitateetan zorra ia ehuneko bi jaitsi da. 5.000 eta 50.000 biztanle bitarteko entitateen zorra ehuneko 2,5 jaitsi da, eta 50.000 biztanletik gorakoetan ia ehuneko 14 jaitsi da.

b) 5.000tik 50.000 biztanlera bitarteko zatiak per capita zor biziaren baliorik handiena agertzen du: 49.865 pezeta biztanleko.

Laburbilduz, eta amaierako hausnarketa gisa, 1999an eutsi egin zaio azken urteotan Nafarroako toki sektore publikoaren finantza-egoeran nabarituriko hobetze-joerari. Funtsean, iritzi horretarako arrazoiak hauexek dira: aurrekontu-superabit nabarmenak izatea (3.607 milioi pezetakoa, aurreko urtekoaren –7.527 milioi- ia erdia bada ere), eta finantza adierazle batzuen hobekuntza, hala nola, zorpetze muga handitzea, finantza-karga handitu bada ere, eta zorpetze-mailari eutsi izana.

Aurreko urteko txostenean bezala, ekitaldiko finantzen egoera-orriak ez bidaltzeak ekitaldi honetan –batez ere erakunde autonomo, mankomunitate eta batasunei dagokienez– duen eraginari buruzko ohartarazpena egin nahi genuke, azkenean aurrekontu aldetik garrantzia handiena duten entitateen datuak eskuratu baditu ere.

(2) Biztanleriaren ehuneko 97,2 biltzen duten 242 udal, 232 kontzeju eta 36 mankomunitatek zorrari buruz bidalitako datuen arabera.

Azkenik, Nafarroako toki sektore publikoari buruzko finantza-informazioa ahalik zehatzena eta osoena izan dadin, toki entitateen eta euren enpresa publikoen kontuak bateratzea lortzeko urratsei ekin behar zaie.

III.5. EGINIKO FISKALIZAZIO TXOSTENETA-KO IRITZIAREN LABURPENA

Aurten, 5.000tik beherako 13 toki entitateri eta 5.000tik gorako 9 toki entitateri buruz eginiko txostenetako iritzia, honela laburbil daiteke:

III.5.1. 1999ko ekitaldiaren garapena eta betetzea

Oro har, 1999ko aurrekontuaren betetze-egoerari buruzko orriek nahiko ongi agertzen dute fiskalizaturiko toki entitateek eginiko eragiketa-multzoa; dena den, hiru entitate txikiren kasuan eta beste hiru entitate handiren kasuan ere salbuespenak daude, eragiketen mozketak edo aurrekontu atxikipenak desegokiak izateagatik.

III.5.2. 1999ko abenduaren 31ko ondare-egoeraren agerpena

Aurreko ekitaldiarekin alderaturik, egoera hobetu egin dela ikusten da.

- 5.000 biznaletik beherako entitateetan, ondareko kontabilitatea nahitaezkoa ez bada ere, iritzia aldekoa da bi kasutan, salbuespenekin.

- 5.000 biztanletik gorako entitateetan, egoera-balantzeak nahiko ongi aurkezten du ondare egoera fiskalizaturiko bederatzi entitateetarik zortzitan, baina kasu guztietan inbentarioa-ibilgetuarena salbuespena da.

III.5.3. Legezketasuna

Fiskalizaturiko toki entitateen jarduera ekonomiko-finantzarioa legezketasun printzipioari jarraituz egin da. Dena den, kontabilitate eta aurrekontuen, kontratazioaren eta langileriaren gaineko araudia hainbat kasutan ez dela bete antzeman da.

III.5.4. 1999ko abenduaren 31ko finantza-egoera

Oro har, finantza-egoera onargarria dela antzematen da: zorpetze-mailak mugen azpitik daude –udalerririk batzuetan, gainera, ez dago ia zorpetzerik–, eta diruzaintzako gerakinak eta aurrezpen-ehuneko garbiak positiboak dira.

Aurreko baieztapen horren salbuespen baka-rrak entitate batzuetan dauden hainbat likidez-iarazo dira, inbertsioen alorrean eginiko finantza-keta-politikaren ondoriozkoak.

Guztia kontuan harturik, aurreko ekitaldian izan diren balioekin alderatuz, aztertutako entitate-etako adierazle ekonomikoek hoberanzko bilakae-ra izan dutela ikusten da.

III.5.5. Erakunde autonomoak

Oro har, fiskalizaturiko erakunde autonomo edo patronatuen aurrekontu-likidazioek 1999an haiek egindako jarduera agertzen dute.

Alabaina, kontu-hartzailtza publikoaren, aurrekontugintzaren, langileen kudeaketaren eta administrazio-kontratazioaren arloetan, indarra duen legediaren ez-betetze deigarriak antzeman ahal izan dira.

Beste kasu batzuetan, horien kudeaketa administrazioak, zeinek bere udalarekiko, autonomia-erik egiazki ez duela antzeman ahal izan da, eta hori kontraesanean dago erakunde autonomoaren legezko definizioarekin berarekin.

Azkenik, puntu garrantzitsu gisa, adierazi behar da ekitaldi honetan ere bete dela Kontuen Ganbararen fiskalizazio-jarduera 10.000 biztanle baino gehiagoko udal guztietan. Erakunde honen nahia da jarduera horri urtero eustea.

Amaierako laburpen gisa, Kontuen Ganbarak bilakaera positiboa antzeman du toki entitateen finantza-fiskalizazioen emaitzetan, eta egoera ekonomiko onargarria aurkitu du.

Dena den, Udalek ahalegin osagarria egin behar dute giltzarri diren honako arlo edo puntu hauetan euren kudeaketa hobetzeko:

- *Kontabilitateko eta aurrekontuetako printzipioak zorrotzasunez aplikatzea.*

- *Inbentarioak gaurkotzea, arautzea eta horiek etengabe gaurkoturik daudela bermatzeko prozedurak taxutzea.*

- *Administrazio-kontratazioaren arloan indarra duen araudia betetzea; bereziki, eginiko jarduerak frogatzeari eta inbertsioen exekuzio-epenei kontrolari dagokienez.*

- *Euren erakunde autonomoek eginiko jardueren gaineko kontrol, kontu-hartzailtza eta zaintzarako mekanismo eraginkorrak taxutu eta ezartzea.*

- *Gardentasun-printzipioa neurri handiagoan betetzeko, gutxienez ere biztanle gehien dauzkaten udalek urtero prestatu behar dute kontabilitate-plan publikoan jasotako oroit-idazkia, urteko euren kontuen funtsezko zati gisa.*

III.6. KONTRATAZIOA (VIII eta IX. atalak)

Kontratazio publikoa aztertu dugu, fiskalizazio lanetan eta kontratuei buruz udalek igorritako laburpen-fitxetan oinarrituz eta egungo araudiari jarraituz (hau da, obra-kontratuak eta zerbitzudeaketako kontratuak, hasierako zenbatekoa 100 milioikoa daukatenak –lehiaketa edo enkante bidez esleituak badira–, edo 50 milioikoa, zuzenean esleitzen badira, edo 25 milioikoa aurrekoak ez diren administrazio-kontratuen kasuan).

III.6.1. Fiskalizazio txostenak

Eginiko fiskalizazio lanetatik ondorioztatzen da kontratazio-araudia hainbat puntutan ez dela bete; puntu horiek toki entitate txikiak nahiz handiak ukitzen dituzte. Aipagarrienak hauek dira:

- Akatsak kontratazio-espeditenteak osatzean.
- Lehiaketa eta publizitate printzipioen aplikazioari justifikatuak ez diren murrizketak.
- Kontu-hartzaitzako eta aholkularitza juridikoko txostenik eza. Horrez gain, txosten teknikoetan ez da beti agertzen harturiko erabakiari buruzko behar adina informazio.
- Inbertsioen exekuzio-epeen gaineko kontrol akastuna.
- Obrei ez zaie aurrekontu eta kontabilitate izarako behar adinako jarraipenik egin; bereziki, urte anitzerako obren kasuan.

III.6.2. Kontratazioari buruzko laburpen-fitxak

1999ko ekitaldian Nafarroako toki entitateek Kontuen Ganbarari guztira 12 fitxa bidali dizkiete; aurreko ekitaldian bidalitakoen aldera nabarmen jaitsi da kopurua, 21 izan baitziren orduan.

Horiek azterturik, hauxe nabarmendu nahi dugu:

- Bi kasutan ez dago kontratazio proposamenik.
- Lau kasutan ez dago kreditua izatearen agiriarik.
- Bi kasutan falta da kontu-hartzearen agiria.
- Bi kasutan falta da txosten juridikoa.

**BIGARREN ZATIA
LAN BERARIAZKOAK****IV. NAFARROAKO TOKI SEKTORE PUBLIKOAREN EGITURA ETA ANALISI OROKORRA**

Jarraian, Nafarroako toki sektore publikoak 1997, 1998 eta 1999ko abenduaren 31n duen egitura azalduko dugu:

Entitatea	1997	1998	1999
Udalerrria	272	272	272
Kontzejuak	366	366	366
Mankomunitateak	56	56	59
Udal batasunak	9	9	9
Partzuergoak	8	8	8
Erakunde autonomoak	58	60	74
Udalen merkataritza-sozietateak	4	5	6
Mankomunitateen merkataritza-sozietateak	5	5	5
Guztira	778	781	799

Aurreko ekitaldiko egoera ia bera mantentzen da. Salbuespena erakunde autonomoena eta merkataritza-sozietateena da, haiek izan duten hazkuntza orokorra 15 entitatetakoa izan baita (14 erakunde autonomo eta merkataritza sozietate 1).

IV.I. ERAKUNDE AUTONOMOAK

Horrela, bada, 1999an, 74 erakunde autonomo daude, aurreko urtean baino 14 gehiago, 15 berri sartu eta baja bat gertatu ondoren; horietatik, 72 daude udalei atxikiak eta 2, mankomunitateei.

Hauexek dira berriak:

Erakunde autonomoak	Udala
Aita Barandiaran zaharrentzako egoitza	Alsatsu
Musika eskola	Etzarri-Aranatz
Kirol eta kultura patronatua	Erro
Kirol patronatua	Uharte
Central Eléctrica Municipal	Izaba
Musika patronatua	Marcilla
Virgen del Castillo egoitza	Miranda de Arga
Kirol patronatua	Erriberri
Musika eskola	Azkoien
Kirol udal kontseilua	Ribaforada
Musika eskola	Ribaforada
Kirol udal kontseilua	Erromantzatua
Zaharrentzako egoitza	Zangoza
Ura eta Argia	Zangoza
Musika eskolaren patronatua	Villafranca

Baja Melidako kirol patronatuarena da.

IV.2. MERKATARITZA SOZIJETATEAK

Merkataritza-sozietatei dagokienez, multzoan sartu den berria Electra Orbaiceta, S.L. da (ehuneko ehun), Orbaicetako Udalarena. 1999an dau den hamaiketarik, 6 udalei atxikirik daude eta 5 mankomunitatei.

IV.3. MANKOMUNITATEAK

Mankomunitateak 59 dira, aurreko urtekoak baino 3 gehiago, mankomunitate hauek gehitu baitzaizkio zentsuari, jardunik ez izan arren:

Langileen mankomunitatea	Aberin-Arellano-Morentingo udalak
Langileen mankomunitatea	Zirauki eta Mañeruko udalak
Langileen mankomunitatea	Ezkabarte-Olaibarko udalak

Kontuen Ganbarak behin eta berriro azpimarratu duenez, toki sektore publikoa osatzen joan da alde aurretik taxutu edo zehaztu gabe Nafarroan zer udal mapa lortu nahi den, Toki Administrazioari buruzko Foru Legeko filosofiaren eta aurreikuspenen arabera.

Mapa hori taxutu gabe egotearen ondorioz, Nafarroako eskualde bakoitzean, zein bere aldetik eta zerbitzu-ematea hobetzeko helburuz –gutxienez, teorikoki–, udalak erakunde autonomoak sortzen ari dira –oro har, halakoen izana baino izena besterik ez ohi dute–, edo beste entitate batzuekin elkartzan ari dira toki entitate independente bat

osatzeko, zeinak merkataritza sozietateak eta/edo erakundeak baititu.

Aurrekoak toki esparrukoa edo, asko jota, partzialki eskualde-esparrukoa den ikuspegia daukaten erakundeen egitura bat sortarazi du, baina, plangintza eta garapen harmoniatsuari dagokionez, Foru Komunitateko lurraldea ez da osotasun gisa hartzen.

Era berean, gogoratu daiteke hemendik gutxira izanen dituela ondorioak Toki Administrazioari buruzko 6/90 Foru Legeak aurreikusirik toki entitateen erregistroak, urriaren 25eko 288/90 Foru Dekretuak sortu eta ekainaren 24ko 248/91 Foru Aginduak garatutako horrek.

V. NAFARROAKO TOKI ENTITATEAK 1999AN ARAUTZEN DITUEN ARAU-MULTZOA

Nafarroako Foru Komunitateak arau-sistema berekia dauka toki administrazioaren arloan, bere eskubide historikoen ondorioz, zeinak Konstituzioak babesten baititu. Zehazki, Nafarroako Foru Eraentza Birrezarri eta Hobetzeko Lege Organiko-ko 46. artikuluan arautzen da hori.

V.1. ARAU-MULTZOKO BERRIKUNTZAK

Aurreko txostenean esan genuen 1998an zenbait foru dekretu eman zirela, Nafarroako Toki Ogasunei buruzko Foru Legean taxuturiko aurrekontu eta kontabilitateko arau-multzoa garatu eta osatzeko.

Dekretu horiekin (irailaren 21eko 270, 271, 272 eta 273/1998) lortu nahi dena, aurrekontu-kudeaketako dekretuko zioen adierazpenean esaten den bezala, honako hau da: alde batetik, arlo honetan Toki Ogasunei buruzko Foru Legeak ezarritakoa betetzea, eta, bestalde, aurrekontuen alorreko beste puntu batzuen garapena ahalbidetzea; hain zuzen, xehetasun handiagoa eta azalpen gehiago beharrezkoak zituzten beste puntu batzuen.

Dekretu horiek aldarrikatuz, Foru Komunitateak osatu egin du Nafarroako toki entitateek aplikatu beharreko aurrekontu- eta kontabilitate-sistemaren taxuketa.

Aurrekontu eta kontabilitateko arau-multzo berri honek 2000. urteko urtarrilaren 1ean hartu zuen indarra, baina 1999ko ekitaldian aplikatu zitekeen, hala nahi izanez gero.

1999ko martxoan, 4/1999 Foru Legea onetsi zen; horren bidez, Nafarroako Toki Ogasunei buruzko Foru Legea eta Udal Administrazioari buruzko Foru Legea aldatu dira tasen, prezio

publikoen eta enbargaezintasun-araubidearen arloetan. Foru Lege horrek xede du honako hauei buruz Konstituzio Auzitegiak emandako bi epairi egokoitzea:

- Abenduaren 14ko 185/1995 epaia, zeinak konstituzio kontrakoak deklaratzeko baititu Tasa eta Prezio Publikoari buruzko Legeko zenbait arau, eta beste baldintza batzuk ezartzen baititu tasa eta prezio publikoaren kontsideraziorako.

- Uztailaren 15eko 166/1998 epaia, zeinak konstituzio kontrakoak deklaratzeko baititu erabilera edo zerbitzu publiko batera materialki atxikirik ez dauden ondare-ondasunak enbargaezintzat hartzen dituzten lege-xedapenak.

V.2. EZ-BETETZEAK ETA ESKASIAK.

Bestalde, eguneko lege-esparrua kontuan izanik, hainbat ez-betetze gertatu dira zenbait arau emateko ezarri diren epeetan; bestalde, eskasia batzuk ere izan dira toki entitateen kudeaketan zuzenean eragiten duten alderdi batzuk araupeztzeko garaian. Ondokoak azpimarratu nahi ditugu:

- Bere artikuluetan –nahiz eta eperik eman ez–, TAFLak zenbait neurri jasotzen ditu Foru Komunitateko udal mapa arrazoizkoago egiteko; hain zuzen ere, ematen diren zerbitzuen kalitatea eta kostua hobetzeko asmoz. Neurri horiek udalak batzeari –20.2 artikulua–, Administrazio Barrutiak sortzeari –33. artikulua– eta Mankomunitateak edo udalen arteko beste elkarte mota batzuk eratzeari –53. eta 62. artikulua– buruzkoak dira.

46. artikulua, era berean, aukera eman dio Foru Komunitateari administrazio zerbitzu komunak emateko asmoz toki entitateen batasun derrigorrezkoak sortzeko, dagokion legearen bitartez.

- TAFLko hirugarren xedapen iragankorrak xedatzen du derrigorrezko batasunak eratzearen ondorioz idazkaritzako eta kontu-hartzailetzako lanpostuak behin betiko berregituratu bitartean etenik geldituko direla bai Idazkari eta Kontu-hartzaile izaera eskuratzeko gaitze-deialdiak bai Foru Lege hartan aurreikusitako lehiaketa orokorrak.

Idazkaritzako eta kontu-hartzailetzako zerbitzuak emateko elkarteak definiturik ez daudenez gero, ezin daitezke lanpostu horietako beharriak ezagutu, eta, beraz, postu horietan sartzeko hautaprobak ere ezin dira ezarri. Gainera, eten horrek, elkarte daitezkeen udalak ez ezik, gainekoak ere ukitzen ditu, nahiz eta iragate-aldi horretan lanpostu hutsak aldi baterako langileen bidez bete daitezkeen.

- TAFLeko hamaikagarren xedapen gehigarriak aipatzen du Nafarroako Gobernuak Aberastasun Komunalaren Erregistroa sortu eta mantenduko duela, eta bertan agertuko dira toki entitateen herrilurren azalera, mugak eta erabilera, eta baita baliabideak sortzeko daukaten gaitasuna ere.

Era berean, aipatu foru legearen hamabigarren xedapen gehigarriak dio merindade bakoitzean eratuko dela Herrilurren Batzarre Arbitrala, toki entitateek eta herri-ustiapenen onuradunek osatua. Aipatu Batzarrak toki entitateentzako aholkua ematekoak izanen dira herri ondasunen probetxamenduari buruzkoan, eta horien jarduna derrigorrez eman behar diren baina lotesleak ez diren txosten publikoetan gauzatuko da.

- Toki Ogasunei buruzko Foru Legeko bederatzigarren xedapen gehigarriak ezartzen du behar diren urratsak egin behar direla Montepioen sistema Gizarte Segurantzaren sisteman sartzea lortzeko. Horrekin, amaiara emanen litzaiotke toki entitateetako funtzionarioen gizarte-aurreikuspeneko sistema eguneratzeko prozesuari.

- TOFLak, bere hamaikagarren xedapen gehigarrian, hauxe ezarri du: legeak indarra hartu eta urtebeteko epean –hau da, 1998ko urtarrilaren 1a baino lehen– Nafarroako Gobernuak toki entitateekiko lankidetzak ekonomikoari buruzko arau bat eginen duela, lankidetzak hori foru lege horretan ezartzen den finantzaketa publikoaren eredu berrira egokitzeko.

- Amaitzeko esan Nafarroako Administrazio Publikoaren Kontratuei buruzko Foru Legeko hamargarren xedapen gehigarriak hiru hilabeteko epea ezarri zuela, lege horrek indarra hartzetik aitzina –epea 1998ko azaroan amaitu zen–, Nafarroako Gobernuak Parlamentura eraman zezan araudi hori Nafarroako toki entitateek kontratazioaren arloan dituzten berezitasunetara egokitzeko Foru Lege proiektu bat.

Ondorio gisa, ikus daiteke ez-betetzeak izan direla, Foru Komunitateko toki sektore publikoaren eredia eta mapa zehaztu eta taxutzean eragin handia daukaten funtsezko alderdi batzuk gartzeari dagokionez. Era berean, osatu gabeko arau-esparrua izateak halako segurtasunik eza sortzen du, udal kudeaketari inongo mesederik egiten ez diona. Hala ere, 1999an aurrekontu- eta kontabilitate-arloetan aurrera egin dela azpimarratu beharra dago.

• *Gure gomendioa da ahalik lasterren osatzea Nafarroako toki entitateei buruzko arau-esparrua. Gai horretan, bereziki presazkoa da udalen mapa taxutu eta ezartzea, funtzionarioei aplikatzekoa den gizarte-aurreikuspeneko sistema eguneratzea eta esparru hori Nafarroako toki entitateen errealtateari egokitzea.*

• *Halaber, aztertu beharrekoa litzateke Toki Araubideko Oinarriei buruzko Legearen aldaketak foru araudian izandako eragina.*

VI. 500ETIK 1.000 BIZTANLERA BITARTEKO UDALEN KUDEAKETAREN ZENBAIT ALDERDIRI BURUZKO TXOSTENA

Kontuan harturik txosten honen II.2 atalean adierazitako mugak, ondotik ematen ditugu toki

entitate horietan eginiko lanetik ateratako ondorioak. Lortutako emaitzak bi ataletan zatitu ditugu, gai hauen inguruan:

- Datu ekonomiko orokorrak eta iruzkinak.
- Aztertutako arloetan toki entitateek dituzten arazo komunak.

VI.I. DATU EKONOMIKO OROKORRAK ETA IRUZKINAK

Ondotik ematen dira 500etik 1.000 biztanlera bitarteko udal eta kontzejuen aurrekontu betetzean gainerako datuak, orotara (Lekunberri, Murillo el Fruto, Arre, Zizur Txikia eta Olatz ez ditugu sartu, aurrekontuaren likidazioari buruzko datuak eskuratu ez ditugulako).

Dirusarrerak (pezetak, milakotan)

Kapitulua	Behin-betiko aurrekontua	Aitorturiko eskubideak	Ehunekoa	Beteze-maila	Kobratua	Kobrانتzen ehunekoa
I. Zuzeneko zergak	545.798	559.404	15	% 102	511.482	91
II. Zeharkako zergak	123.561	168.575	4	% 136	145.208	86
III. Tasak eta bestelako dirusar.	265.637	260.113	7	% 98	241.179	93
IV. Transferentzia arruntak	953.445	977.518	26	% 102	943.485	97
V. Ondare dirusarrerak	395.648	392.669	10	% 99	264.417	67
VI. Inbert. errealen besterentzea	231.764	116.079	3	% 50	72.671	63
VII. Kapital transferentziak	1.515.351	987.576	26	% 65	562.440	57
VIII. Finantza-aktiboak	326.743	-	-	-	-	-
IX. Finantza-pasiboak	528.206	327.996	9	% 62	327.996	100
Guztira	4.886.153	3.789.920	100	% 78	3.068.878	81

Gastuak (pezetak, milakotan)

Kapitulua	Behin-betiko aurrekontua	Aitorturiko betebeharrak	Ehunekoa	Beteze-maila	Ordaindua	Ordainketen ehunekoa
I. Gastos de Personal	615.131	595.449	18	% 97	562.826	95
II. Gastos en bienes corr. y serv.	824.251	751.010	23	% 91	673.516	90
III. Gastos financieros	49.641	3.421	1	% 67	31.564	94
IV. Transferentzia arruntak	275.810	231.007	7	% 84	205.165	89
VI. Inbertsio errealak	2.879.659	1.507.501	46	% 52	1.200.165	80
VII. Kapital transferentziak	173.554	79.123	2	% 46	77.002	97
VIII. Finantza-aktiboak	834	684	-	% 82	684	100
IX. Finantza-pasiboak	107.925	102.523	3	% 95	89.744	88
Guztira	4.926.805	3.300.718	100	% 67	2.840.666	86

34 udal eta kontzeju horien batez besteko populazioa 721 pertsona da (galde-sortari erantzundakoaren arabera populazioa). Aurreko datuekin kalkulatu daiteke ekonomia eta finantzen egoerailatzen duten rati edo indize nagusiak kalkulatu daitezke. Ondotik aurkeztu dira batez besteko ratio funtsezkoak:

Ratioa	Balioa
Zorpetze maila	% 6
Zorpetze muga	% 33
Zorpetze ahalmena	% 2
Langileriaren indizea	% 1
Inbertsioaren indizea	% 48
Dirusarrerak biztanleko	154.585 PTA./bizt.
Gastuak biztanleko	134.646 PTA./bizt.
Presio fiskala	40.307 PTA./bizt.
Dirulaguntzekiko menpekotasuna	% 52
Aurrezpen garbia	% 27

Taula horiek islatzen duten ekonomia eta finantza egoerak ezaugarri hauek ditu:

VI.1.1. Dirusarrerak

- 1999ko ekitaldiko aurrezpen garbia (dirusarrerak arruntak ken gastu arruntak ken gastuen IX. Kapitulua) positiboa da, eta 644.463 mila pezetako zenbateko orokorra egiten du, dirusarrera arrunten ehuneko 27,3. Batez besteko zorpetze ahalmena ehuneko 27koa da, eta bi kasutan soilik gaintu du zorpetze muga (aurrezpen garbi negatiboa).

- Dirusarreraren ehuneko 52 transferentzietatik heldu da, hau da, dirulaguntzetatik, batez ere estatu zentraletik eta Foru Komunitatetik. Ehuneko hori (dirulaguntzekiko menpekotasuna) ehuneko 25etik, gutxienez, ehuneko 89ra, gehienez, bitartean dago.

- Transferentzia arrunten bidezko eskubide aitortuen batez bestekoa 29 milioi pezetakoa da. Kapital transferentzietan batez bestekoa 29 milioi pezetakoa da.

- Tributu dirusarrerak (letik IIIra bitarteko kapituluak) dirusarreraren ehuneko 26 dira, eta udalerrian sortutako dirusarreraren kopuru osoa (ondare dirusarrerak barne) hartuz gero, ehuneko 36ra ailegaten da. Transferentzietatik menpekotasuna egotean, batez besteko presio fiskala ez da handiegia.

- Oro har, dirusarrera arruntak zeharkatuz jasotzen dira aurrekontuetan: betetze maila ehuneko 94koa da, eta eskubide aitortuen kobragarritasunaren ehuneko 89koa da. Zeharkako zergen II. kapitulu nabarmenak dira, ehuneko 136ko betetze maila duelako eta haren aurrekontuaren ehuneko 118 dagoelako kobratuarekin ekitaldiaren amaieran; arrazoia da ondasun higiezin gainera, 1999an gehitu egin baita eraikuntzaren gehikuntza dela eta.

- Dirusarrera ez-arrunten betetze maila txikiagoa da (ehuneko 55). Hauexek dira arrazoiak:

a) kapital transferentzien bidezko eskubide aitortuak (dirusarreraren ehuneko 26) aurrekontuaren nahikoa azpitik daude (ehuneko 65ko betetze maila).

b) Aurrezpen garbia positiboa denez ez da beharrezkoa izan finantzabide berezietara jotzea aurreikusirik zegoen neurrian (inbertsio errealak besterentzea, finantza aktiboak saltzea edo zorpetzea).

VI.1.2. Gastuak

- Gastuen betetze maila ehuneko 92koa da. Finantza gastuen betetze maila txikiagoa da (ehuneko 67), lehen aipatutakoarekin bat, hau da, ez dela beharrezkoa izan zorpetzera jotzea pentsaturik zegoen neurrian. Nolanahi ere, horrek apenas duen eraginik gastu arrunten betetze mailan (ehuneko 91), finantza gastuek aitorturiko obligazio guztien ehuneko bat besterik ez baitute egiten.

- Langileria gastuetako obligazioen batez bestekoa 18 milioi pezetakoa da.

- Inbertsio errealak gastuak dira aurrekontu-gastuaren barrenean pisurik handiena dutenak (ehuneko 46), inbertsioen betetze maila txikia bada ere (ehuneko 52). Betetze maila hori inbertsioetako gastuetan atzerapenak egiten ohi diren seinale da.

VI.2. TOKI ENTITATEEN ARAZO KOMUNAK.

Ondoren komentatzen dugu 500etik 1.000 biztanlera bitarteko toki entitateen egoera komuna, galde-sortan kontuan harturiko arlo bakoitzeko:

VI.2.1. Alderdi orokorrak

Aseguru polizak

Oro har, aseguru polizak artxibatze sistema hobetu behar da, ordenaturik artxibatuz, kontratatu ez diren konpainiei eskatutako eskaintzak orraztuz, aseguru konpainia bakoitzak poliza bakoitzari igorritako gaurkotzeak erantsiz eta balio ez duten agiriak baztertuz. Gomendioa da udal

bakoitzean indarra duten polizen zerrendak, urte amaieran gaurkotuak, sortzea.

Antzeman da hiru udaletan erantzukizun zibileko polizak kontratatzekeo premia dagoela eta beste udal batean suteetarako poliza baizik ez dute.

Erregistroak

Hiru udaletan ez dago agirien sarrera eta irteera erregistrorik, beste bitan irteerakoa baizik ez dago, eta sarrerakoa bakarrik udal batean. Kasu batzuetan, erregistroa eskuz eramaten da.

Akta liburua

Zortzi udaletan aktak papera ofizialean transkribitzen dira, atzerapen handiarekin (baita urtebetekoa ere).

BEZaren erregistro liburua

Udal guztiek dute BEZaren erregistro liburua (oro har, informatizaturik), hiru udaletan izan ezik.

Beste alderdi batzuk

Zenbait udaletan dokumentazioa bilatzeko zailtasunak daudela eta artxiboen ordena falta ikusirik, gure ustez egokia litzateke ezartzea udal funtsak sailkatzeko sistema homologatu bat, agiri funtsei egitura logiko emateko eta artxiboan aurkitzen laguntzeko.

Toki Administrazioiko Departamentuak koaderno bat argitaratu du, Nafarroako udal eta kontzejuen artxiboetarako sailkapen taula bat erakusten duena, eta hori izan daiteke entitate mota horretarako gida.

VI.2.2.Kontabilitatea eta aurrekontuak

2000. urteko aurrekontuaren onspena

2000ko ekitaldiko aurrekontua onestean atzerapenak gertatu ziren kasu gehienetan. Lau udalek baizik ez zuten onetsi epearen barrenean.

Udal gehienetan aurrekontua hasiera batez onesten da eta 15 egunetan jendaurrean egon ondoren ez da aipatzen behin betiko onspena ematen zaion ala ez hurrengo osoko bilkuran.

1999ko kontuen likidazioa

Hiru udaletan kontuen likidazioa epez kanpo onetsi da eta bitan ez da onetsi 1999ko kontuen likidazioa.

Udal batean ez dute onetsi kontuen likidazioa Osoko Bilkuran, alkatetzaren ebazpenaren bidez baizik.

Ordainketa aginduen ziurtagiriak

Oro har, agindu guztiek atxikirik dauzkate ziurtagiri egokiak.

Halere, gora behera esanguratsuenak aipatuko ditugu:

- Udal batean fakturak falta dira eta ez dirudi irizpide zehatzik dagoenik.

- Udal batean, ez alkateak ez idazkariak ez dituzte izenpetzen aginduak.

- Udal batean fakturak aginduei atxiki gabe daude eta gaizki artxibaturik. Izenpetu gabe daude, halaber. Beraz, faktura batzuk falta dira.

- Udal batean aginduak idazkariak izenpetu gabe daude.

Dirusarrerren erresulten izen zerrenda

Udal guztietan dago 1999ko ekitaldiko dirusarrerren erresulten izen zerrenda, Arradako Kontzejuan salbu (ordaintzeko dauden agiriak fotokopiatu eta dirubilketaren agentziara bidaltzen dira, gordetzeko inolako zerrendarik sortu gabe).

Kutxako erregistroak, bankuak, gastuen kontuhartzaitzako egunerokoa eta VIAP

Udal guztietan, bitan izan ezik, egunean eramaten dira erregistroak, gutxi gorabehera.

Aurrekontuko aldaketak

Sei udalek ekitaldia ixtean egiten dituzte, behar ez bezala, eta zortzik ez dute egiten. Horrek esan nahi du gastu batzuk aurrekontuaren mugak gaindituz egiten direla.

Batzuetan, aitorturiko obligazioek lotespen juridikoko boltsetan ezarritako mugak gainditzen dituzte, beharrezkoak diren aurrekontu aldaketak onetsirik egon gabe.

Beste alderdi batzuk

Kontabilitatea maiz egiten da kutxako irizpideari, ez sortzapenekoari, jarraikiz. Transferentzia bidezko dirusarrereki ere gauza bera gertatzen da, eta horrek ezaltzen du hein batean kapital tranferentzien betetze maila, orotara, ehuneko 65ekoa izatea. Nabarmendu behar dugu kutxako irizpideari jarraikiz kontabilizatzek (bankuko laburpenetan oinarriturik, adibidez) ekar dezakeela gastuen aurretiko fiskalizazioa modu desegokian egitea.

Lan programan sarturik ez bazegoen ere, batzuetan antzeman da diruzaintzako gerakineta-kobratzen zailak diren saldoak ez direla 270/98 Foru Dekretuaren arabera kalkulatu: toki entitateak ez badu balorazio irizpiderik ezartzen, kobratzeke dauden eskubide biltzen zail edo ezinezkotzat hartuko dira zordunen ehuneko 50, itxi aurreko ekitaldian likidaturiko aurrekontu eskubi-deei baldin badagozkie, eta eskubideen ehuneko 100, itxi aurreko ekitaldiaren aurreko ekitaldietan likidatutakoei baldin badagozkie.

VI.2.3.Langileria

Aldi baterako lan-kontratudunen kontratazioa

Hautatzeko prozedurari dagokionez, aldi baterako lan kontratudunen kontratazio gehienak Nafarroako Enplegu Zerbitzuak diruz lagundutako lanpostuak dira, eta kasu horietan hautatzeko prozedura egokia da.

Halere, badira aldi baterako beste kontratazio batzuk (liburutegietako eta ludoteketako langileak, administrari laguntzaileen bajak, igerilekuetako sorosleak udarako, idazkarien oporrak...), eta horietan langileak ez dira hautatzen deialdi publikoaren bitartez eta merezimendu eta gaitasun printzipioetan oinarrituriko probak eginez.

Langileen espedienteak

Oro har, ikusiriko udal gehienetan daude langileen espedienteak.

Halere, oro har ere, espedienteetan inguruabar hauetakoren bat izaten da:

- Ez dute dokumentazio egoki guztia biltzen (maila bakoitzaren gradu eta kategoria igotzeak, lansari osagarriak, familiako laguntzak, zerbitzu bereziak edo eszendentziak, etab.)

- Ez daude behar bezla gaurkoturik.

Nominen kontabilizazioa

Udal guztietan kontabilizazten dira nominak egokiro.

PFEZ atxikipenak

Udal guztiek epetik kanpo aurkezten dituzte, salbuespenak salbu, eta atxikipenak egiten dizkiete profesionalei.

Beste alderdi batzuk

Zenbait udaletan ez dago administrari laguntzailerik eta idazkariak partekatzen dituzte; garbi ikusten da beharrezkoa dela lan administratiboak egiteko eta jendearekin egoteko langile gehiago izatea, idazkariak berezko dituzten lanetan ari daitezten.

VI.2.4 Tributuo bidezko dirusarrerren kudeaketa

Errolden onespina

Oro har, erroldak Udaltzat, osoko Bilkuran, edo alkateak onesten ditu.

Luzapeneko errekarua - Dirubilketa agentea

Udal gehienek ez dute luzapen errekarurik aplikatzen borondatezko ordainketa epea iraganik eta bai, ordea, berriz jakinarazi edo gordailuzainaren bitartez gaztigatu.

Oro har, zordunen indizea oso txikia denez, batzuetan ez da erabiltzen ezta dirubilketa agenterik ere. Orokorrean ordaindu gabeko ordainagiriaren kontrola zorrotza da, eta zerrenda gaurkotuak egoten dira.

Udal gehienek dirubilketa agenteari igortzen dizkiote zorrak urte amaieran.

Era berean, udal gehienetan zordunen saldoak ez dira urtero orrazten. Badira, adibidez, preskribiturik egonen diren saldoak.

Beste alderdi batzuk

Bi udaletan 1999an aplikatu beharreko tasak eta tarifak aurrekontualdia hasi ondoren onetsi zituzten.

VI.2.5.Diruzaintza

Banku funtsak erabiltzeko sinadurak

Lau kasutan dute banku funtsak erabiltzeko banakako sinadura.

Kontaketa aktak eta banku berdinkatzeak

Ikuskaturiko udaletan aldiro egiten dira kutxa-kontaketak eta egiaztatzen da bankuko laburpenak eta kontabilitatea bat heldu ote diren (berdinkatzeak, agiri estandarizatuan egin ohi ez badira ere), bankuko laburpen guztiak punteaturik eta kontrolaturik daude.

Beste alderi batzuk

Udal gehienetan ordainketarako prozedura erabiliena bankuko transferentzia da eta kobratzea bakuan helbideratzea. Nolanahi ere, gordailuzaintza duten udaletan, dirutan ordaindu eta kobratzen denaren ehunekoa hania da.

VI.2.6. Erakunde autonomoak

Lau udalek bakarrik dituzte erakunde autonomoak. Bi kasutan, gastuak kontu-hartzailetzak aztertzen ditu, baina beste batzuetan ez dago horrelakorik.

VI.2.7. Kontratazioa**Orokorra**

Antzemandako akats nagusiak hauexek dira:

- Espedientetan ez da agertarazten egindako prozedura osoa. Adibidez: lehiaketa bat eman gabe gelditzen bada, lizitatzailerik ez delako aurkeztu, espedienteetan ez da ageri, ez eta obren prezioen igoerak eta abar.

- Batzuetan txosten juridikoak eta kontu-hartzailetzakoak falta dira.

- Kasuren batean ez da BEZa sartzen kontratuen lizitazio eta adjudikazio prezioan.

- Kasu batzuetan, enpresek aurkeztutako dokumentazioa ez dago osaturik (enpresaren sailkapena falta da, kaudimen teknikoak ez dago behar beste justifikaturik).

Obra kontratuak

Antzemandako akatsak hauexek izan dira:

- Obrak egiteko epeak ez betetzea.

- Obraren exekuziorako zenbatekoak adjudikazioaren zenbatekoa baino handiagoa izaten ohi da.

- Kontratazio mahaiak adjudikaziorako erabili dituen izipideak edo baremoak ez dira ageri espedienteetan.

- Kontratuarena adjudikazioa jaso ez duten enpresei egindako jakinarazpenak ez dira ageri espedienteetan.

- Kasu batzuetan modu desegokian erabiltzen da prozedura negoziatua. Zenbatekoa dela-eta, adjudikazio prozedurak enkantea edo lehiaketa izan behar du.

Hornidura edo laguntza kontratuak

Ohikoa da prozeduran akatsak izatea, ez baitaio Kontratuei buruzko Foru Legeari lotzen hitzez hitz: kontratazio espedienteak ez du behar den dokumentazioa, zenbatekoaren arabera egoiak diren prozedurak ez dira aplikatzen, zuzeneko adjudikazioa erabiltzen da edo kontratua zati-katu egiten da.

VI.2.8. Galdera irekiak

Galde-sortaren galderei emandako erantzunak laburbiltzen dira ondoren, gaien arabera multzokaturik:

Mankomunitateko zerbitzuak

Hauexek izan ohi dira: oinarrizko gizarte zerbitzua, hiri hondakin solidoen bilketa, ur hornidura, energia elektrikoaren banaketa, turismo partzuergoak, ORVE, euskara zerbitzuak, kirolak.

Kudeaketaren arazo nagusiak

Lan administratiboak betetzeko langile falta (idazkaria partekaturik duten eta administrari laguntzaile gabeko udalak), teknikari falta (kontu-hartzailea, urbanista...) bertako politikarien prestakuntza falta aurrekontu oso txikiak gero eta zerbitzu hobek eman ahal izateko; azpiegitura falta eskatzen diren zerbitzuak eman ahal izateko; udal osatuetan eskumen gatazka dago kontzejuekin, NAO argitaratzea oso mantsoa da eta espedienteen tramitazioa baldintzatzen du, IAEn euskarria den programa informatikoak arazo asko ditu.

Kudeaketaren zenbait jarduera hobe litezke mankomunitatearen bidez eginez gero: bideetako garbiketa, mantentze-lanak, herritarrez ardurtzea, epaiketarako abokatuen laguntza eta abar.

Araudiak ez du aintzat hartzen toki entitate txien errealitate administratiboa

Udal gehienek uste dute araudiak ez duela aintzat hartzen toki entitate txikien errealitatea, batez ere kontratazio administratiboaren, hirigintzaren eta kapital transferentzien alorrean (hiru urteko plana).

Zalantzak eta arazoak konpontzea

Oro har, beste udaletako kideengana jotzen da, Nafarroako Udal eta Kontzejuen Federaziora, Toki Administrazioiko Departamentura, kanpoko aholkulariengana eta abarretara.

VII. 1999ko FINANTZEN EGOERA-ORRIEN ANALISIA

Atal hau honako azpiatal hauetan egituratuta dago:

VII.1. 1999ko aurrekontu-betetzea: udalak eta kontzejuak

VII.2. 1999ko aurrekontu-betetzea: mankomunitateak eta udalerrri-batasunak

VII.3. Toki sektore publikoaren zorpetzea 1999-XII-31n.

VII.1. 1999ko AURREKONTU-BETETZEA: UDALAK ETA KONTZEJUAK

II.2. atalean azaldutako mugak kontuan izanik, eginiko lanaren ondoriozko iruzkinak agertuko ditugu jarraian.

VII.I.I. Aurrekontu-likidazioaren egituraren osaera (ikus III.4.2 ataleko taula)

• 1999ko ekitaldiari dagozkion udal eta kontzejuen eskubide aitortuek, haien menpeko era-

kunde autonomoenak barne, 73.153 milioi pezeta egiten dute eta betebeharrak aitortuek, 69.761 milioi pezeta; horrela, ba, ekitaldia 3.392 milioi-ko aurrekontu-saldoarekin itxi da, aurreko ekitaldian (7.402) baino 4.010 milioi gutxiago. Gogoratu aztertutako datuak udalen ehuneko 91tik (248), 518.701 biztanlerekin (538.009 biztanleko zentsu baten ehuneko 96,5, 1999ko urtarrilaren 1ean).

Aurrekontu saldo hori, positiboa izanik ere, aurreko urtekoa baino 4.010 milioi txikiagoa izatearen zergatia da betetako gastuen igoera dirusarrerena baino handiagoa izan dela. 1999ko betetzean gastuen igoera ehuneko 11,5koa izan zen eta dirusarrerena ehuneko 4,6koa, 1998koarekin alderaturik (azken hau, populazioaren ehuneko 97,8 hartzen duen informazioaren arabera).

• Gastuek eta diru-sarrerek egiturazko osaera hau daukate, eragiketa arrunten arloan eta kapital edo finantzen arloan multzokatua:

Gastuak	1997	1998	1999	Dirusarrerak	1997 ⁽¹⁾	1998	1999
Arruntak	% 65	% 64	% 59	Arruntak	% 72	% 73	% 75
Kapitalarenak	% 35	% 36	% 41	Kapitalarenak	% 28	% 27	% 25

(1) 1997an hirigintza arloko dirusarrerak, alderaketari dagokionez, kapital dirusarrera gisa birsailkatu dira.

Analisiak agertzen du gastuetan aldaketa nabarmena dagoela, kapitaleko gastuek 4,4 puntu gora egin baitute, arrunten kaltetan. Dirusarreretan, ordea, dirusarrera arruntek gora egin dute 2,2 puntu, eta kapital dirusarrek behera egin dute kopuru berdinean.

Ondorio gisa ikusten da dirusarrera arruntak (54.648 milioi) nahikoak direla izaera bereko gastuak (41.495 milioi) finantzatzeko eta, areago, kapital gastuetarako gero eta baliabide gehiago ematen dituztenez zenbait adierazle, "zorpetze-muga" eta "zorpetze ahalmena" edo aurrezpen garbia, zehazki, hobetu egin dira.

• Gastu-kapituluen ikuspegitik, honako hauen garrantzia azpimarratu behar dugu: langileei dagokiena –gastuaren ehuneko 29,5–, inbertsioak –ehuneko 34,4– eta erosketak –ehuneko 23,3–. Aurreko hiru kapitulu horiek udal eta kontzejuetako gastuaren ehuneko 87 hartzen dute. 1998ko

egoerarekiko, inbertsio errealeko kapituluak lau puntuko gorakada izan du (5.194 milioi).

• Finantza-iturriak honela banaturik daude, aurreko ekitaldikoekin alderaturik:

Finantza-iturriak	1997 ^(*)	1998	1999
Tributuak (kap.1, 2 eta 3)	% 37	% 34	% 35
Transferentziak (kap.4 eta 7) ^(***)	% 42	% 43	% 48
Hirigintza-izaerakoak (kap.7)	% 7	% 4	% 6
Finantza-izaerakoak (kap.8 y 9)	% 9	% 6	% 4
Ondare-izaerakoak (kap.5 y 6)	% 4	% 12	% 8
Guztira	% 100	% 100	% 100

(*) Alderaketa egiteko 1997ko hirigintza arloko dirusarrerak, ordura arte dirusareren 3. kapituluaren zeudenak, 7. kapituluaren sartu ditugu (***)

Hirigintza arloko 7. kapituluaren dirusarrerak bereizirik birsailkatu ditugu alderaketa egiteko.

Aurreko taulako ehunekoak ikusirik, azpimarratu behar da transfrentzia bidezko dirusarreraren igoera, bost puntuko; udal eta kontzejuen finantzabide nagusia bihurtu da eta tributu bidezko dirusarrerekin 13 puntuko aldea dute. Hirigintza dirusarreraren ehunekoa ere aurreko ekitaldikoa baino altuxeagoa da.

VII.I.2. Udal eta kontzejuetako adierazlerik garrantzitsuenak

Azterturiko entitateen eta biztanlerien arteko desberdintasunak kontuan izanik, jarraian 1999ko aurrekontu-betetzean oinarrituriko adierazle-multzobaten berri emanen dugu, eta adierazle horiek aurreko ekitaldikoekin konparatuta agertuko ditugu.

Udal eta Kontzejuen ratioak: 1999

Adierazlerik garrantzitsuenak	1999	1998	99/98 aldaketa, %
Erreferentziatako biztanle kopurua	518.701	519.612	-0,2
Zentsu ofiziala, urtarrilaren 1ekoa	538.009	530.819	
Aurrekontuko superabita/defizita (milioitan)	3.392	7.402	-54,2
Diru-sarrerak, bizilaguneko (pezetatan)	141.033	134.549	4,8
Gastuak, bizilaguneko (pezetatan)	134.492	120.303	11,8
Finantza-zama, bizilaguneko (pezetatan)	7.164	6.747	6,2
Zerga presioa	49.318	46.243	6,6
Kobrانتzen betetzea (%)	% 87	% 88	-1
Ordainketen betetzea (%)	% 89	% 87	2
Zorpetze-maila-Finantza-zama (%)	% 7	% 7	-2
Zorpetze-muga (%)	% 26	% 23	11
Aurrezki garbia (%)	% 19	% 16	16
Langileria-indizea (%)	% 30	% 32	-8
Inbertsio-indizea (%)	% 36	% 31	14
4 eta 7. kapituluekiko menpekotasuna (%)	% 53	% 47	12
Diru-laguntzekiko menpekotasuna (hirigintza kenduta)	% 48	% 43	10
Gastu arrunta bizilaguneko (pezetatan)	79.998	76.927	4,0

Ratioak konparatzeko taula horretatik honako hau ondorioztatzen da:

- Bizilagun bakoitzeko diru-sarrerek 6.484 pezetako, hau da, ehuneko 4,8ko igoera izan dute; gastuek, ordea, 14.189 pezetakoa, ehuneko 11,8koa, hortaz.

- Biztanle bakoitzeko tributu bidezko diru-sarrerek 3.075 pezetako igoera izan ute, hau da, ehuneko 6,6koa.

- Biztanle bakoitzeko finantza-kargak ere gora egin du: 417 pezeta. Beraz, aurreko urteko joera, 1.144 pezeta gutxiagotu baitzen, aldatu egin da.

- Aurrezki garbiaren ehunekoak 16 puntuko igoera izan du eta, 1999an, ehuneko 18,8koa izatera iritsi da.

- Kobrانتzen eta ordainketen ehunekoak 1998an eta aurreko urteetan zituzten balio bere-suetan daude.

- Inbertsio-indizeak bost puntu egin du gora, eta gastuen guttizkoaren ehuneko 36 izatera pasa da; langileei dagokienez, 1998koa baino ia 3 puntu txikiagoa da.

- Dirulaguntzekiko menpekotasunaren indizea (hirigintzako dirusarrerak kenduta) ehuneko 47,5ekoa da; 1998an ehuneko 43,1ekoa izan zen.

VII.I.3. Biztanleria-tarteen arabeko adierazleak

Jarraian azalduko ditugu 1999koari buruzko analisisan erabilitako ratio nagusiak, biztanleria-tarteen arabera -5.000 baino gutxiagokoak, 5.000tik 50.000ra artekoak eta 50.001 baino gehiagokoak-. Ekitaldi horretako aurrekontu-betetzeari buruzko datuak txosten honetako 1. eranskinean daude jasota.

Udalak eta kontzejuak, biztanleria-tarteen arabera

	5.000 biztanle baino gutxiagoko entitateak	5.000-50.000 biztanleria bitarteko entitateak	5.000 biztanle baino gehiagoko entitateak
Erreferentziatako biztanle kopurua	192.437	145.781	180.483
Aurrekontuko superabita/defizita (milioitan)	1.986	1.836	-429
Diru-sarrerak, bizilaguneko (pezetatan)	169.733	130.755	118.733
Gastuak, bizilaguneko (pezetatan)	159.415	118.158	121.112
Finantza-zama, bizilaguneko (pezetatan)	7.794	5.905	7.509
Tributu bidezko dirusarrerak-Zerga presioa (pezetatan)	48.746	49.822	49.520
Kobrانتzen betetzea (%)	% 86	% 85	% 92
Ordainketen betetzea (%)	% 88	% 88	% 90
Zorpetze maila-Finantza zama (%)	% 7	% 6	% 7
Zorpetze-muga (%)	% 33	% 24	% 19
Aurrezki garbia (%)	% 26	% 18	% 12
Langileria-indizea (%)	% 18	% 37	% 39
Inbertsio-indizea (%)	% 51	% 29	% 21
4 eta 7. kapituluekiko menpekotasuna (%)	% 51	% 56	% 54
Diru-laguntzekiko menpekotasuna (hirigintza kenduta) ⁽¹⁾	% 46	% 46	% 51
Gastu arrunta bizilaguneko (pezetatan)	72.194	79.888	88.409

(1) "Diru-laguntzekiko menpekotasuna" ratioa kalkulatzeko kuotengatikoko eta hirigintza eskubideengatikoko dirusarrerak deskontatu dira, hain zuzen 7. kapituluan kontabilizatutakoak (Guztira, 4.036 milioi pezeta). Hona azalpena: 1. tarte, 1.395 milioi; 2. tarte, 3.390 milioi, eta 3. tarte, 670 milioi pezeta.

Azalduriko ratio horien alderaketan oinarrituz lortzen den ondorio nagusia, eginiko hainbat txostenetan errepikatu den bezalaxe, hauxe da: udal sektorea, biztanleria-tarteen arabera azertzen denean, modu ezberdinean osaturik dagoela. Bestalde, hauxe adierazi behar dugu:

- Oro har, entitate txikietan biztanle bakoitzeko diru-sarreraren eta gastuen zenbatekoa handiagoa da entitate ertainetan baino (40.000 pezeta inguru). Tributu bidezko per capita diru-sarrerak, ordea, oso antzekoak dira hiru tarteetan, mila pezeta inguruko aldeekin.

- Alabaina, biztanle bakoitzeko finantza-zama txikiagoa da entitate txikien tartean besteetan baino (1.600-1.800 inguru).

- Kobrانتzen eta ordainketen ehunekoak antzeko mailetan mantentzen dira entitate txiki eta ertainetan (ehuneko 85 inguru kobrantzetarako

eta ehuneko 88 inguru ordainketetarako), baina biztanle gehien dutenek maila handiagoa dute (ehuneko 92koa kobrantzetarako eta 90 ordainketetarako)

- Langileria-indizea handituz doa biztanleria handituz joan ahala; bereziki deigarria da beheko tartetik (ehuneko 18) erdiko tartera (37) eta goiko tartera (39) dagoen aldea.

- Tarte guztietan transferentziekiko menpekotasun handia antzematen da –baliabideen ehuneko 46tik 51era bitartekoa–; funtsean, toki entitateen finantzaketa-ereduaren eta inbertsio-planen ondoriozkoa da hori.

- Azkenik, analisia osatzearen, ondoko taulan adierazleen laburpen bati buruzko udal eta kontzejuen informazioa agertzen da, 6 biztanleria-tarteen arabera:

UDALAK 1999									
	Tamaina	Erreferentziako entitate kopurua	Biztanleria	Gastu arruntak biztanle bakoitzeko	Dirusarrera arruntak biztanle bakoitzeko	Tributu bidezko dirusarrerak biztanle bako.	Zorpetze muga-%	Zorpetze maila %	Aurrezki garbia %
1	1-1.000	173	53.202	61.497	97.908	40.137	39	5	33
2	1001-3000	46	84.658	70.923	101.158	51.681	32	9	22
3	3001-5000	15	54.577	73.282	97.234	49.384	26	7	19
4	5001-10000	7	48.093	72.240	98.147	50.651	28	6	22
5	10001-50000	6	97.688	83.652	104.310	49.413	22	5	16
6	>50000	1	180.483	88.408	107.520	49.519	19	7	12
Nafarroa, batez beste			518.701	79.998	105.355	49.318	26	7	19

KONTZEJUAK 1999									
	Tamaina	Erreferentziako entitate kopurua	Biztanleria	Gastu arruntak biztanle bakoitzeko	Dirusarrera arruntak biztanle bakoitzeko	Tributu bidezko dirusarrerak biztanle bako.	Zorpetze muga-%	Zorpetze maila %	Aurrezki garbia %
Kontzejuak		248	19.852	31.097	63.097	8.806	52	6	46

Datu horietatik ateratzen diren ondorioak udalei buruzko aurreko taulako ia berak dira; kontzejuetan, aipagarria da gastuetan eta diru-sarreretan ahalmen nabarmenki txikiagoa daukatela.

VII.2. 1999KO AUREKONTU-BETETZEA MANKOMUNITATEETAN ETA UDALERRI-BATA-SUNETAN.

Jarraian, eskuraturiko datuak aztertuz lorturiko ondorio nagusien berri emanen dugu; aipaturiko entitateen ehuneko 50ari buruzkoak dira, gutxi gorabehera (35ek aurkeztu dituzte kontuak eta 38k ez), baina entitate handienak dira. Txosten hau amaituta bidali zituzten kontuak (ikus 3. eranskina).

Azterketak eta konparazioak egiteko, kontuan hartu beharra dago aldaketa handiak daudela

batetik bestera; 1998ko kontuak ditugun 38 entitateetatik hamaikak ez dute konturik aurkeztu 1999an.

VII.2.1.Mankomunitateen/batasunen aurrekontu-likidazioaren egituraren osaera (ikus III.4.3 idatzatiaren taula)

- Aitorturiko eskubideak 6.382 milioi pezetakoak dira –1998an baino 1.065 milioi gehiago–, eta aitorturiko betebeharrak, 6.167 milioioikoak –1998an baino 976 milioi gehiago–; horrela, ba, aurrekontu-saldoa positiboa da, 215 milioiokoa.

- Eragiketa arrunten eta kapital-finantzetakoen arloetako gastu eta diru-sarrera metatuen egituraren osaera jarraian azaltzen da, aurreko urtekoarekin alderatu ahal izateko kopuruak ere (ehunekotan) aipatzen direla:

Gastuak	1998	1999	Dirusarrerak	1998	1999
Arruntak	% 44	% 45	Arruntak	% 54	% 55
Kapitalarenak	% 56	% 55	Kapitalarenak	% 46	% 45

- Gastuen kapitulu ekonomikoen arabera, honakoak nabarmentzen dira: inbertsio errealak –ehuneko 34–, erosketak –ehuneko 20–, kapital-transferentziak –ehuneko 15– eta langileak –ehuneko 13–. Transferentzia arruntek ehuneko 11

egiten dute –ehuneko 3, 1998ko ekitaldian– batez ere mankomunitateek beren sozietate instrumentalei eginiko transferentzia arruntak direla-eta.

- Finantzabideak honakoak dira

Finantzabideak	Ehunekoa 1998	Ehunekoa 1999
Tasak eta bestelako dirusarrerak (kap.3)	31	31
Transferentziak (kap.4 eta 7)	60	59
Finantzarioak (kap.8 eta 9)	6	6
Ondarekoak (kap.5 eta 6)	3	4
Guztira	100	100

Hau da, transferentzia bidezko finantzaketa da

nagusi –izan ere, aitorturiko 100 pezeta bakoitzeko, 59k finantza-iturri hori daukate–.

VII.2.2.Mankomunitate/batasunen adierazlerik esanguratsuenak.

Ondoko taulan 1999ko aurrekontu-betetzetik lorturiko adierazle-multzo bat erakutsiko dugu, aurreko ekitaldiko balioekin alderatuta –betiere, informazioaren distortsioa aintzat hartuta–.

Adierazlerik esanguratsuenak	1999	1998	1999/1998 aldaketa, %
Nafarroako biztanleak zentsu ofizialaren arabera	538.009	530.819	1,4
Erreferentziatako populazio metatua-estalia	711.672	660.097	7,8
Aurrekontu-superabita/defizita (milioitan)	215	124	72,5
Diru-sarrerak biztanle bakoitzeko (pezetatan)	11.863	10.016	18,4
Gastuak biztanle bakoitzeko (pezetatan)	11.464	9.781	17,2
Finantza-zama biztanle bakoitzeko (pezetatan)	200	204	-1,9
Zerga presioa (pezetatan)	3.650	3.117	17,1
Kobrانتzen betetzea (ehunekotan)	% 91,3	% 85,6	6,6
Ordainketen betetzea (ehunekotan)	% 86,1	% 81,8	5,3
Zorpetze-maila	% 3,1	% 3,8	-18,9
Zorpetze-muga (ehunekotan)	% 22,0	% 20,7	6,0
Aurrezki garbia (ehunekotan)	% 18,9	% 16,9	11,5
Langileria-indizea (ehunekotan)	% 12,8	% 14,2	-9,6
Inbertsio-indizea (ehunekotan)	% 48,6	% 52,1	-6,8
4 eta 7. kapituluekiko menpekotasuna (ehunekotan)	% 58,8	% 60,2	-2,3
Gastu arrunta biztanle bakoitzeko (pezetatan)	5.148	4.330	18,9

Adierazle horiek aztertu ondoren, hauxe aipatu behar dugu:

Aurreko taulan populazioari buruzko bi datu eman ditugu. Populazio metatu/estaliarenak mankomunitateen zerbitzuak hartzen dituzten biztanle kopuruak batzen ditu –datuak dauzkagun kasuan–. Nolanahi ere, biztanleko ratioak kalkulatzeko “Nafarroako biztanleak errolda ofizialaren arabera” datu obehktiboaz baliatzen gara, eskura dugun informazioa urte batetik bestera aldatu daitekeela baldin badakigu ere.

- Biztanle bakoitzeko gastuak eta diru-sarrerak, 1999an, 11.500-11.800 pezeta ingurukoak dira eta aurreko ekitaldian, berriz, 10.000-9.800 pezeta ingurukoak.

- Tributu bidezko per capita diru-sarrerak 3.650 pezeta dira, eta horien finantza-zama 200 pezetakoa besterik ez. Azken datu horrek zorpetze-maila baxua –ehuneko 3,1ekoa– islatzen du.

- Inbertsioek jardueraren ehuneko 49 hartzen dute, eta jardueraren ehuneko 59 transferentzien bitartez finantzatzen da.

VII.3. TOKI SEKTORE PUBLIKOAREN ZORPETZEA 1999-XII-31N.

VII.3.1. Zor bizia 1999ko abenduaren 31n

Toki Administrazioiko Departamentuak eskuratutako informazioaren arabera, informazio hori bidali duten toki entitateek 1999ko abenduaren 31n daukaten zor bizia honako hauxe da:

1999ko zorra	Erreferentziako biztanleria	99-1-1ko zentsu ofizialaren arabera biztan. %	Zorra Nafarroako Gobernuarekin	Zorra Finantza Entitateekin	Zorra, guztira	Per cápita zorra (pezetatan)
Udalak	523.281	97	4.600	19.490	24.090	46.038
Kontzejuak	19.101	40	132	554	686	35.959
Mankomunitateak	-	-	1	758	759	-
Guztira	-	-	4.733	20.802	25.535	-

Aurreko datu horiek 242 udaletatik, 232 kontzejutatik eta 36 mankomunitetatik eskuratuak dira, eta Nafarroako biztanleen ehuneko 97,2ri dagozkie.

Ikus daitekeen bezala, zorraren ehuneko 18,5 Nafarroako Gobernuarekin daukate, eta ehuneko 81,5 finantza-entitateekin. Bestalde, zorraren guztizkoaren ehuneko 94,3 udalei dagokie.

Biztanleen ikuspegitik, udal bateko herritar bakoitzari 46.083 pezeta dagokio. Kontzeju batean, berriz, zenbatekoa 35.959 pezetakoa da.

VII.3.2. Zor biziaren alderaketa, 1998-1999

Aurreko ekitaldiarekin alderatu eta izan duen bilakaera aztertu ahal izateko asmoz, bi ekitaldietako datuak guretzat eskuragarri izan ez dituzten toki entitateak ezabatu egin ditugu ("zor homogeneizatua"). Beraz, zorrari buruzko informazioa 191 udal, 169 kontzeju eta 24 mankomunitateri dagokie, zeinek Nafarroako eroldaren ehuneko 87 hartzen baitute.

Ondoko koadroan agertzen dira lorturiko emaitzak:

Zorra-homogeneizaturiko datuak, 1998-1999

	1998ko biztanleria	1999ko biztanleria	1998ko zorra (milioitan)	1998ko per cápita (pezetatan)	1999ko zorra (milioitan)	1999ko per cápita (pezetatan)
Udalak	460.895	467.894	22.559	48.946	21.167	45.239
Kontzejuak	13.220	13.420	586	44.327	541	40.313
Mankomunitateak	-	-	1.262	-	734	-
Guztira			24.407	-	22.442	-

"Zor homogeneizatua" izeneko aurreko taula horri buruz aipatu beharrekoak:

- Guztizko zorrak ehuneko 8 egin du behera 1998rekin alderaturik. Beherakada horren zergatia da udal eta kontzejuen zorra jaitsi egin dela —ehuneko 6 eta 71, hurrenez hurren—, eta bereziki mankomunitateena, ehuneko 42.

- Udalen per capita zorrak ere 3.707 pezetako beherakada izan du, eta biztanle bakoitzeko

45.239 pezetako zenbatekoa jo du. Kontzejuetan ere beherakada izan da, 4.014 pezetakoa

VII.3.3. Udal eta kontzejuen zorraren banaketa eskualde geografikoetan

Ondoko koadroan agertzen dira udal eta kontzejuen zor bizi homogeneizatuaren banaketa eskualde geografikoetan zehar eta haien per capita zorpetzea, 1999ko abendukoak:

Udal eta kontzejuen zorra: banaketa eskualdeetan

Eskualdeak	Zorra, guztira		guzt./g.	Gora/Behera 99/98	Aztertutako biztanleria		Per cápita	
	1998 (pezetak, milioitan)	1999	1999 (ehunekotan)		1998 Udalak	1999 Udalak	1998 (pezetatan)	1999
Kantauriko haranak	1.855	1.598	7	-14	24.175	24.305	76.738	65.757
Kantauriaurreko haranak	553	683	3	24	18.096	18.122	30.576	37.670
Pirinioetako haranak	199	239	1	20	6.931	7.192	28.665	33.260
Pirinioaurreko haranak	664	733	3	10	9.997	10.073	66.446	72.735
Iruñerria	10.505	9.459	44	-10	253.742	258.685	41.401	36.565
Lizarraerria	1.037	914	4	-12	27.905	28.301	37.165	32.286
Ekialdeko erdialdea	1.153	1.422	7	23	24.152	24.187	47.733	58.809
Erribera garaia	2.264	1.897	9	-16	30.854	31.055	73.382	61.101
Erribera behekoa	4.916	4.764	22	-3	65.043	65.974	75.582	72.209
Guztira	23.146	21.709	100	-6	460.895	467.894	50.221	46.398

Taula horretatik aipatu beharrekoak:

- Zorraren ehuneko 44 Iruñerrian bildurik dago; hain zuzen ere, eskualde horrek hartzen du aztertutako biztanleriaren ehuneko 55. Beste eskualde garrantzitsuak hauexek dira: Erriberaren Hegoaldea –zorraren ehuneko 22 eta biztanleriaren ehuneko 14 biltzen ditu–, Kantauriko haranak eta Erribera Garaia –bakoitzak guztizko zorraren ehuneko 9 eta biztanleriaren ehuneko 6,6 biltzen ditu–.

- 1998ko datuekin alderatuz, udal eta kontzejuen zorrak ehuneko 6ko beherakada orokorra izan du. Eskualdeka, ehunekoek nabarmen egin dute gora garrantzi erlatibo txikiko tokietan, Kantauriko haranetan –ehuneko 24–, Ekialdeko Erdialdean –ehuneko 23– eta Pirinioko haranetan –ehuneko 20–; aitzitik, garrantzi handiagoko

eskualdeetan beherakada gertatu da, Erribera Garaian, kasu –ehuneko 16–, Iruñerrian –ehuneko 10– eta Lizarraldea –ehuneko 12–.

- Per capita zorrik handiena Erriberaren hegoaldean –72.209 pezeta biztanleko–, Pirinioaurreko haranetan –72.735– eta Kantauriko haranetan –65.757 pezeta biztanle bakoitzeko– dago. Zenbatekorik txikiak, berriz, Pirinioko haranetan –33.260 pezeta biztanleko–, Lizarraldea –32.286 pezeta biztanleko– eta Kantauriaurreko haranetan –37.670 pezeta biztanleko–.

VII.3.4. Udal eta kontzejuen zorraren banaketa biztanleria-tarteen arabera

Ondoko taulan jasotzen dira biztanleria-tarteen arabeko udalen eta kontzejuen zor homogeneizatuaren xehekapena eta 1998ko datuekin eginko alderaketa:

Biztanleria-tarteak	Biztanleria		Zorra (PTA. milioitan)		Aldaketa % 98/99	Per cápita (PTA.)	
	Udalak 1998	Udalak 1999	1998	1999		1998	1999
0-5.000 biztanle	148.279	150.772	7.955	7.817	-1,7	53.646	51.846
5.000-50.000 biztanle	133.471	136.639	6.978	6.814	-2,4	52.278	49.865
50.000 biztanle baino gehiago	179.145	180.483	8.214	7.079	-13,8	45.854	39.221
Guztira	460.895	467.894	23.147	21.709	-6,2	50.221	46.398

Ikusten den bezala, tarterik txikiak –5.000tik 50.000 biztanle artekoa– hartzen du zenbateko handiena, 51.846 pezeta biztanleko. Gainerakoetan, adierazle horren balioa 49.000 pezetako da

erdiko tartearen kasuan eta 39.000 pezetako biztanlerik gehieneko tartearen kasuan.

HIRUGARREN ZATIA FISKALIZAZIO JARDUKETEN OROIT-IDAZKI TANKERAKO LABURPENA

VIII. FISKALIZAZIO TXOSTENAK

2000an zehar Kontuen Ganbarak eginiko fiskalizazio txostenetatik –ikus txosten honetako II.1.3. atala– “Iritzia” atala hartu eta laburtu dugu, iritsitako ondorio nagusiak aurkezteko asmoz; ondorio horiek, nagusiki, honako hauei buruzkoak dira:

- 1999ko aurrekontuaren likidazioa.
- Ondare-egoera 1999ko abenduaren 31n.
- Legezketasun-printzipioari egokitzea.
- Finantza eta ekonomia egoera 1999ko abenduaren 31n.
- Erakunde autonomoen, enpresen eta fundazioen egoera.
- Ganbera honek eginiko aurreko fiskalizazio txostenetako gomendioen betetze-maila.

Txostenak fiskalizaturiko entitateen biztanleria-tarteren inguruan bildu dira (1999ko urtarrilaren 1eko erroldaren arabera):

VIII.1. 5.000 BIZTANLE BAINO GUTXIAGOKO ENTITATEAK

Biztanleria-tarte honetan 13 entitateri buruzko txostenak sartu dira: Beriain, Esa, Noain (Elortzibar) eta Aezkoako Abaurregaina, Abaurrepea, Aria, Aribere, Garaioa, Garralda, Orbaitzeta, Orbara eta Hiriberri, bai eta Aezkoako Batzarra bera ere.

VIII.1.1. 1998ko aurrekontuaren garapena eta betetzea.

Aztertutako entitateek aurkezten duten aurrekontu-likidazioaren egoera-orriak modu egokian agertzen du fiskalizaturiko ekitaldian eginiko eragiketa-multzoa. Fiskalizaturiko 13 entitateetatik hirutan bakarrik daude salbuespenak, ekitaldi-amaierako eragiketa-mozketa gaizki egin delako; aurrekontu egozpena gaizki egin bada ere ez du funtsean aldatzen udalean eginiko lanaren ekonomia eta finantza alderdiei buruzko informazioa.

VIII.1.2. Ondare-egoeraren agerpena

5.000tik beherako tartean, fiskalizaturiko 13 entitateetatik 13tan agerian geratu da ezinezkoa dela ondare-egoerari buruzko iritzirik ematea, ondare-kontabilitaterik ez dagoelako –zeina, esan bedi bidenabar, ez baita nahitaezkoa, gaur egungo legediaren arabera–, eta udal inbentarioa gaurkotu gabe dagoelako –entitate gehienetan, azken gaurkotzea 1994koa da–. Beste bi udal iritzia ona da, salbuespenekin, ibilgetuaren saldoen egokitzapen faltagatik eta udal inbentarioa gaurkoturik ez egoteagatik.

VIII.1.3. Legezketasuna

Oro har, aztertutako entitateen jardura ekonomiko-finantzarioa legezketasun printzipioari jarraituz gauzatu da; dena den, 13 enteetan aurkitu dugu baieztapen orokorra ñabartzen duen salbuespenik, administrazio kontratazioa erregulatzeko duten arauak ez betetzetik edo kontabilitate-aurrekontu alderietatik heldu direnak, idazkariaren kontratu-harremanaren ez betetze formalak eta lege aldetikoak.

VIII.1.4. Finantza-egoera

Fiskalizazio txostenetan aztertutako enteentz finantza egoeraren balorazio edo diagnostikoa egiten da indize, ratio edo zifra adierazgarrienetatik abiaturik (diruzaintzako gerakinak, aurrezki garbia, zorpetze maila eta mugak, epe luzerako zorra, etab.), aurreko ekitaldikoekin alderaturik.

Tarte horretan aztertutako hamahiru enteetatik gehienak egoera onean daude (10 entitate), oso onean (entitate bat), eta bi kasutan diruzaintzako gorabeherak daude eta beste kasu batean onartzeko moduko egoeran.

VIII.1.5. Erakunde autonomoak

Biztanleria tarte horretan fiskalizaturiko entitateetatik kasu bakar batean daude udalaren mendeko erakunde autonomoak: musika eskola eta kultur patronatua. Aztertutako aurrekontu-likidazioek nahiko ongi agertzen dute eginiko jardura.

Dena den, txostenaren mamian, musika eskolaren kasuan gomendioa da ondasunen inbentarioa egitea eta ordaintzeko dauden tasak kobratzea udalerako ezarritako prozedura orokorrak erabiliz. Kultur patronatuaren kasuan, hauxe da gomendioa: udalak patronatuaren kontu-hartzea eta kontrola bete behar du; kultur jarduerak egiteko laguntza teknikoaren kontratuen adjudikazioan legezketasuna betetzea, obra kontratuetan beharrezko formal batzuk betetzea, dirulaguntzetarako urteko deialdia eta horiek banatzeko irizpideak

argitaratzea eta patronatuaren ondasunen inbentarioa egitea.

VIII.1.6. Aurreko fiskalizazio txostenetan emandako gomendioen betetze mailaren jarraipena

5.000 biztanletik beherako entitateei buruzko txostenetan ez dago iruzkinik aurreko gomendioen betetzeari buruz, bistan denez, lehenago ez delako ente horien fiskalizazio txostenik egin.

VIII.2. 5.000 BIZTANLE BAINO GEHIAGOKO ENTITATEAK

Bederatzi entitateen txostenak daude sarturik: Tafalla, Lizarra, Barañain, Berriozar, Tuter, Iruña, San Adrián, Aurrerabi eta Burlatako udalak.

Zehaztu beharra dago gehienak urtero auditatzen direla eta, beraz, 2000ko ekitaldiko auditoretzak aurreko argitaratu dira.

VIII.2.1. 1998ko aurrekontuaren garapena eta betetzea

Fiskalizaturiko bederatzi udalengan, ekitaldian zehar eginiko eragiketa-multzoa alderdi muntadun guztietan agertzen du aurrekontu-likidazioak; hala ere, salbuespenak daude hiru entitatetan, okerreko aurrekontu-egozpen batzuen ondorioz eta aurrekontualdiaren amaierako eragiketa-moketa gaizki egiteagatik.

VIII.2.2. Ondare-egoeraren agerpena

Egoera balantzek nahiko ongi adierazten du zein den ondare egoera fiskalizaturiko bederatzi entitateetatik zortzitan. Kasu bakar batean ez da iritzirik eman (ibilgetuaren, zordunen, diruzaintzaren eta aurrerakinen arloetan ez dagoelako barne kontabilitate egokirik). Nolanahi ere, aldeko iritzia lortu duten entitate guztiek badituzte salbuespenak, oro har, ibilgetuaren saldoen egokitzapen edo fidagarritasun faltagatik edo udal inbentarioa gaurkoturik ez egoteagatik.

Oro har, hobekuntza antzematen da aurreko ekitaldiarekin alderaturik, orduan ez baitzen iritzirik eman tarte honetako udalen zazpi txostenetatik bostetan.

VIII.2.3. Legezketasuna

Oro har, jarduera ekonomiko-finantzarioa legezketasun printzipioari jarraituz egin da. Fiskalizaturiko bederatzi udalengatik oso iritzi garbia jaso du arlo honetan eta beste batek, ordea, kontrakoa, ez baitu betetzen kontabilitate eta aurrekontuetako araudia ez eta kontratazioari buruzko araudiaren zenbait alderdi. Gainerako txostenen salbuespenak, gehien bat, ez betetze batzuei –kasu batzuetan formalak– zor zaie, kontratazioaren arloko araudiarenak (zazpi udal), aurrekontu-kontabilitatearen arloko araudiarenak (bi udal) eta langilearen arlokoak (udal bat).

VIII.2.4. Finantza-egoera

Aztertutako udalek 1999ko abenduaren 31n agertzen duten finantza-egoera onargarria da oro har: diruzaintzako gerakinak positiboak dira, aurrezki garbiaren ehunekoak azpimarragarria da, eta, zorpetze-mailari dagokionez, mugaren edo ahalmenaren azpitik dago. Oro har, esan daiteke egoera ona dela lau entitatetan, bilakera positiboa izan dela hiru entitatetan eta bi udal dira ondorio horren salbuespena.

Oro har, adierazle ekonomikoek lehenagoko ekitaldietan izandako balioekiko bilakaera positiboa izan dutela ikusten da.

VIII.2.5. Erakunde autonomoak edo patronatuak eta enpresak

Fiskalizaturiko Udalek dauzkaten 24 erakunde autonomoak (patronatuak gehien bat) aztertu ditugu (Fiskalizazio txostenei buruzko II.1.3 epigrafea). Horietatik 18k beren aurrekontu eta kontuak dituzte, eta gainerako seiak zein bere udaleko aurrekontuko kontusailetan txertaturiko kontuak dituzte.

Kontuak dituzten hemezortzi erakunde autonomo fiskalizatuaren gastuen aurrekontuaren betetzeak 2.805 milioi pezeta egiten du.

Oro har, aurrekontu-likidazioek nahiko ongi agertzen dute eginiko jarduera. Dena den, honako hauek aurkitu ditugu:

- la erakunde autonomo guztietan, eragiketarako udaleko kontu-hartzailatza publikoak kontrolatu gabek dira.

- Egoera-balantzea, halakorik dagoenean, sistemak ematen duen eta fidagarritasun eskasa duen dokumentu bat da.

- Azterturiko erakunderik gehienetan, indarreko araudiaren urrapenak agertzen dira, batez ere aurrekontuen eta kontabilitatearen arloan eta administrazio kontratazioarenean.

- Zenbait kasutan, kudeaketan autonomiaz jarduteko ahalmen apala edo ia ezereza eta, beraz, fiskalizazio txostenetan behin eta berriz agertzen dira patronatu horiei ematen zaizkien eginkizunak argi zehazteko, egiazko autonomia maila zeahzteko eta udalak patronatuaren jardueraren gainean egin beharreko esku-hartze eta tutoretza tresnak finkatzeko gomendioak, baita batzuetan aztertu ere komeni den patronaturik izatea edo haren jarduerak kudeatzea udaletik bertatik edo udal zerbitzu deszentralizatu bihurtuta.

VIII.2.6. Aurreko fiskalizazio txostenetan egindako gomendioen betetze-mailaren jarraipena.

Atal honi dagokiona, ganbera honek hurrengo urteaz, 2000az alegia, berriki eginiko auditorietan dago adierazirik.

Francisco Javier Sesma Masa auditorea arduratu da lan honetaz, eta hark proposatuta eman da txosten hau, indarreko araudiak aurreikusitako izapideak bete ondoren.

Iruñean, 2001eko abenduaren 27an

Lehendakaria: Luis Muñoz Garde

1.1. Eranskina. Udal eta Kontzejuetako 1999 aurrekontuaren likidazioa, populazio-tarteka (5.000 biztanle baino gutxiagokoak)

Dirusarrerren betetze maila (pezetak, milakotan)

(1. tartea. Udalak eta bere erakunde autonomoak barne)

	Kap.	Aitorturiko eskubideak	Egitura (ehunekotan)	Kobratua	Kobrانتzen ehunekoa	Kobrانتzeke
Zuzeneko zergak	1	4.654.903	14	4.235.316	91	419.587
Zeharkako zergak	2	1.983.455	6	1.711.632	86	271.823
Tasak eta bestelako dirusarrerak	3	2.742.259	8	2.524.153	92	218.105
Transferentzia arruntak	4	7.790.238	24	7.541.524	97	248.714
Ondare dirusarrerak	5	3.161.229	10	2.532.558	80	628.671
Inbertsio errealen besterentzea	6	1.476.574	5	1.233.544	84	243.030
Kapital transferentziak	7	8.720.675	27	6.242.228	72	2.478.447
Finantza-aktiboen aldaketa	8	183.559	1	181.996	99	1.563
Finantza-pasiboen aldaketa	9	1.950.034	6	1.814.439	93	135.595
Dirusarrerak, guztira		32.662.927	100	28.017.390	86	4.645.537

Gastuen betetze maila (pezetak, milakotan)

	Kap.	Aitorturiko betebeharrak	Egitura (ehunekotan)	Ordaindua	Ordaintzen ehunekoa	Ordaintzeke
Langileen ordainsariak	1	5.555.961	18	5.490.135	99	65.826
Ondasun arruntak eta zerb. erostea	2	6.323.050	21	5.864.534	93	458.517
Interesak	3	339.575	1	327.585	96	11.990
Transferentzia arruntak	4	1.674.195	5	1.516.187	91	158.008
Inbertsio errealak	6	15.103.486	49	12.131.121	80	2.972.365
Kapital transferentziak	7	417.947	1	386.247	92	31.700
Finantza-aktiboen aldaketa	8	102.825	0	98.825	96	4.000
Finantza-pasiboen aldaketa	9	1.160.322	4	1.092.634	94	67.687
Gastuak, guztira		30.677.361	100	26.907.270	88	3.770.091

1.2. Eranskina. Udal eta Kontzejuetako 1999 aurrekontuaren likidazioa, populazio-tarteka (5.000 biztanle baino gutxiagokoak) (5.001etik 50.000 biztanlera artekoak)

Dirusarrerren betetze maila (pezetak, milakotan)

	Kap.	Aitorturiko eskubideak	Egitura (ehunekotan)	Kobratua	Kobrantzen ehunekoa	Kobratzeke
Zuzeneko zergak	1	3.504.896	18	2.691.240	77	813.656
Zeharkako zergak	2	1.204.970	6	1.043.125	87	161.845
Tasak eta bestelako dirusarrerak	3	2.553.167	13	2.208.570	87	344.598
Transferentzia arruntak	4	7.223.185	38	6.919.875	96	303.310
Ondare dirusarrerak	5	424.221	2	371.194	88	53.027
Inbertsio errealen besterentzea	6	349.317	2	264.772	76	84.544
Kapital transferentziak	7	3.422.909	18	2.315.462	68	1.107.447
Finantza-aktiboen aldaketa	8	12.050	0	10.184	85	1.865
Finantza-pasiboen aldaketa	9	366.842	2	366.842	100	0
Dirusarrerak, guztira		19.061.556	100	16.191.264	85	2.870.292

Gastuen betetze maila (pezetak, milakotan)

	Kap.	Aitorturiko betebeharrak	Egitura (ehunekotan)	Ordaindua	Ordainketen ehunekoa	Ordaintzeke
Langileen ordainsariak	1	6.429.733	37	6.338.814	99	90.919
Zerb. eta ondasun arruntak erostea	2	3.831.023	22	3.249.625	85	581.398
Interesak	3	280.355	2	272.562	97	7.793
Transferentzia arruntak	4	1.105.049	6	936.685	85	168.365
Inbertsio errealak	6	4.922.133	29	3.761.822	76	1.160.310
Kapital transferentziak	7	70.821	0	52.219	74	18.602
Finantza-aktiboen aldaketa	8	5.707	0	5.707	100	0
Finantza-pasiboen aldaketa	9	580.413	3	574.551	99	5.862
Gastuak, guztira		17.225.235	100	15.191.985	88	2.033.250

Oharra: 2. tarte honetan Tuter, Burlata, Barañain eta Lizarrako erakunde autonomoen datuak sartu ditugu. Toki administrazioan haiei buruzko daturik ez badago ere, haien aurrekontuen likidazioa auditoretzako txostenen bitartez ezagutzen ditugu.

1.3. Eranskina. Udal eta Kontzejuetako 1999 aurrekontuaren likidazioa, populazio-tarteka (50.000 biztanle baino gehiagokoak)

Dirusarreraren betetze maila (pezetak, milakotan)

	Kap.	Aitorturiko eskubideak	Egitura (ehunekotan)	Kobratua	Kobrانتzen ehunekoa	Kobratzeke
Zuzeneko zergak	1	5.476.944	26	4.969.634	91	507.310
Zeharkako zergak	2	594.000	3	525.144	88	68.856
Tasak eta bestelako dirusarrerak	3	2.866.502	13	2.609.709	9	256.793
Transferentzia arruntak	4	10.114.770	47	9.574.976	95	539.794
Ondare dirusarrerak	5	353.391	2	351.097	99	2.293
Inbertsio errealen besterentzea	6	309.734	1	309.734	100	0
Kapital transferentziak	7	1.515.228	7	1.206.357	80	308.871
Finantza-aktiboen aldaketa	8	198.745	1	142.421	72	56.324
Finantza-pasiboen aldaketa	9	0	0	0		0
Dirusarrerak, guztira		21.429.313	100	19.689.072	92	1.740.241

Gastuen betetze maila (pezetak, milakotan)

	Kap.	Aitorturiko betebeharrak	Egitura (ehunekotan)	Ordaindua	Ordaintzen ehunekoa	Ordaintzeke
Langileen ordainsariak	1	8.619.293	39	8.580.559	100	38.733
Ondasun arruntak eta zerb. erostea	2	5.676.370	26	4.486.326	79	1.190.044
Interesak	3	219.613	1	179.588	82	40.025
Transferentzia arruntak	4	1.440.961	7	1.160.256	81	280.706
Inbertsio errealak	6	3.977.361	18	3.668.127	92	309.234
Kapital transferentziak	7	592.482	3	268.738	45	323.744
Finantza-aktiboen aldaketa	8	196.973	1	196.973	100	0
Finantza-pasiboen aldaketa	9	1.135.668	5	1.135.199	100	469
Gastuak, guztira		21.858.721	100	19.675.767	90	2.182.954

2. eranskina. 500 eta 1.000 biztanleen arteko entitateen zerrenda.

Udala/Kontzejua	Biztanleak	Igantzioko Udala	
Abartzuza	517	Izaba	592
Oibar	928	Iza	532
Allin	819	Mélida	632
Ameskoabarren	827	Mendigorria	821
Araitz	606	Miranda-Arga	886
Arakil	872	Murillo el Cuende	428
Arantza	699	Obanos	659
Arbizu	925	Otsagabia	790
Aiegi	832	Oteiza	681
Basaburua	742	Pitillas	916
Berbintzana	737	Sunbilla	575
Bertizarana	651	Tiebas-Muru Artederreta	709
Deikaztelu	703	Uharte Arakil	582
Erro	799	Urdiain	780
Etxalar	785	Villatuerta	651
Fontellas	646	Arrada	767
Goizueta	913	Guztira	512
			24.514

3. Eranskina. Toki Administrazioiko Departamentuari 1999ko urteko kontuak aurkeztu ez dizkio-ten toki entitateen zerrenda.

a) Udalak:

Entitatearen izena	Zentsua, 1999-01-01n		
Aras (1)	226	Mañeru (1)	354
Artazu	80	Murillo el Fruto (1)	755
Atetz	214	Oltza (1)	1.328
Basaburua (1)	697	Petilla de Aragón (1)	48
Biurrun-Olkotz (1)	179	Erromantzatua	167
Castejón (1)	3.149	San Adrián (1)	5.392
Ezporogi	64	Sunbilla (1)	677
Girgillao	72	Tirapu	65
Izaba	533	Uxue	242
Itza (1)	667	Deierrri (1)	1.229
Xabier	130	Irurtzun (1)	2.019
Lapoblación	187	Lekunberri (1)	834
		Guztira	19.308

(1) 14 udal hauek behin-behineko txostenaren fasean eta 01-11-19a baino lehenago aurkeztu dizkio-ten kontuak Toki Administrazioiko Departamentuari.

b) Mankomunitateak/batasunak:

Entitatearen izena	
Errege Bardea ⁽¹⁾	Cintruénigo-Fitero H. M. ⁽¹⁾
Ameskoako L.	Cárcar-San Adrián-Andosilla eta Azagra H. M.
Aezkoa (Ibarra)	Uharteko H. M.
Erronkaribar	Izaga H. M.
Zaraitzu (Ibarra)	Buñuel aldeko H. M. ⁽¹⁾
Lokizko Batzordea	Ultzama aldeko H. M. ⁽¹⁾
Erregerena M.	Los Arcos aldeko H. M.
Aralarko Batasuna	Altsasu-Olazti eta Ziordiko H. M. ⁽¹⁾
Kokoriko M. ⁽¹⁾	Erriberri aldeko H. M. ⁽¹⁾
Linares Ibako ur mankomunitatea	Urraul eta Longidako elektrifikazio M.
Aragón Ibarreko hondakinen M.	Beire Pitillas Langileen M. ⁽¹⁾
Arga-Valdizarbe zerbitzu M. ⁽¹⁾	Ezkabarte-Olaibarko Langileen M.
Izenik gabe ⁽¹⁾	Betolegi-Erremendia elektrifikazio M. ⁽¹⁾
Antsoain-Berriobeiti eta Berriozarreko H. M. ⁽¹⁾	Uharte, Egues eta Esteribarko Euskara M.
Zarrakastelu aldeko H.M. ⁽¹⁾	Doneztebeko Eskualdeko Ind. M ⁽¹⁾
Antzin-Ameskoa aldeko H.M. ⁽¹⁾	Irunberriko G.Z.M.
Auñamendi H.M.	Nafarroako Iparraldeko Euskara M.
Bortziriak H. M. ⁽¹⁾	Erdialdeko M.

(1) Erakunde hauek behin-behineko txostenaren fasean eta 01-11-19a baino lehenago aurkeztu dizkiote kontuak Toki Administrazioako Departamentuari.

4. eranskina. Erabilitako adierazleen definizioa

- Diru-sarrereren betetze-maila = $\frac{\text{Aitorturiko eskubideak, guztira}}{\text{Behin betiko aurrekontua}} \times 100$
- Gastuen betetze-maila = $\frac{\text{Aitorturiko obligazioak, guztira}}{\text{Behin betiko aurrekontua}} \times 100$
- Kobrantzen betetzea = $\frac{\text{Kobrantzak, guztira}}{\text{Aitorturiko eskubideak, guztira}} \times 100$
- Ordainketen betetzea = $\frac{\text{Ordainketak, guztira}}{\text{Aitorturiko obligazioak, guztira}} \times 100$
- Zorpetze-maila = $\frac{\text{Finantza-zama (3. eta 9. kapit.)}}{\text{Diru-sarrera arruntak (1-5 kapit.)}} \times 100$
- Zorpetze-muga = $\frac{\text{Diru-sarr. arr. (1-5 kapit.) - Funtzion. gastuak (1,2 eta 4. kapit.)}}{\text{Diru-sarrera arruntak}} \times 100$
- Zorpetze-ahalmena = Muga- zorpetze-maila
- Aurrezki garbia = $\frac{\text{Diru-sarr. arr. (1-5 kapit.) - Funtzion. eta finan. gastuak (1- 4 eta 9. kapit.)}}{\text{Diru-sarrera arruntak}} \times 100$
- Langileria indizea = $\frac{\text{Langileen aitorturiko obligazioak}}{\text{Aitorturiko obligazioak, guztira}} \times 100$
- Inbertsio-indizea = $\frac{\text{Inbertsio gastuak (6 eta 7. kapit.)}}{\text{Aitorturiko obligazioak, guztira}} \times 100$
- Diru-laguntzekiko menpekotasuna = $\frac{\text{Transferentziengatik aitorturiko eskubideak (4 eta 7. kapit.)}}{\text{Aitorturiko eskubideak, guztira}} \times 100$
- Diru-sarrerak biztanle bakoitzeko = $\frac{\text{Aitorturiko eskubideak, guztira}}{\text{Eskubidedun biztanleak}}$
- Gastuak biztanle bakoitzeko = $\frac{\text{Aitorturiko obligazioak, guztira}}{\text{Eskubidedun biztanleak}}$
- Gastu arruntak biztanle bakoitzekoko = $\frac{\text{Aitorturiko obligazioak (1-4 kapit.), guztira}}{\text{Eskubidedun biztanleak}}$
- Presio fiskala edo tributu bidezko dirusarrerak biztanleko = $\frac{\text{Tributu bidezko dirusarrerak (1, 2 eta 3. kapit.)}}{\text{Eskubidedun biztanleak}}$
- Finantza-zama biztanle bakoitzeko = $\frac{\text{Finantza-zamak (3 eta 9. kapit.)}}{\text{Eskubidedun biztanleak}}$